

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

OPTIMALIZACE ZDANĚNÍ FYZICKÉ OSOBY

PERSONAL INCOME TAX OPTIMIZATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Žaneta Dostálová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

BRNO 2023

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Žaneta Dostálová
Vedoucí práce:	JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.
Akademický rok:	2022/23
Studijní program:	Účetnictví a daně

Garant studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Optimalizace zdanění fyzické osoby

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem bakalářské práce je podrobně zanalyzovat možnosti optimalizace daňové povinnosti daně z příjmů fyzických osob. Při analýze budou hodnoceny zejména různé způsoby odepisování majetku, režim skutečných a paušálních výdajů a rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu.

Základní literární prameny:

DVOŘÁKOVÁ, Veronika., PITTERLING, Marcel a Hana Skalická. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-315-2.

HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023. 7. vyd. Praha: Grada Publishing, 2023. ISBN 978-80-907398-8-8.

MACHÁČEK, Ivan. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-195-6.

VANČUROVÁ, Alena. Zdanění osobních příjmů. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-236-7.

VYCHOPEŇ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2022. 18. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. ISBN 978-80-7676-356-2.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2022/23

V Brně dne 5.2.2023

L. S.

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
garant

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na zdanění příjmů fyzických osob a možnosti daňové optimalizace. Teoretická část práce vysvětluje základní pojmy související s daní z příjmů fyzických osob. Analytická část popisuje ekonomickou situaci poplatníka a uvádí veškeré jeho příjmy a výdaje. V návrhové části je popsáno a vypočteno 6 variant daňové optimalizace, které jsou v závěru srovnány a je vybrána nejvýhodnější z nich.

Abstract

The bachelor's thesis focuses on the taxation of the income of individual and the possibility of tax optimization. The theoretical part of the thesis explains the basic terms related to personal income tax. The analytical part describes the taxpayer's economic situation and lists all his income and expenses. In the design part, 6 variants of tax optimization are described and calculated, which are compared at the end and the most advantageous of them is selected.

Klíčová slova

daň, daňový subjekt, poplatník, osoba samostatně výdělečně činná, daň z příjmů fyzických osob, daňová optimalizace, sociální pojištění, zdravotní pojištění

Keywords

tax, tax subject, taxpayer, self-employed person, personal income tax, tax optimization, social insurance, health insurance

Bibliografická citace

DOSTÁLOVÁ, Žaneta. *Optimalizace zdanění fyzické osoby* [online]. Brno, 2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/152028>.
Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí.
Vedoucí práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 14. 5. 2023

podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu JUDr. Ing. Janu Kopřivovi, Ph.D., za cenné rady, které mi pomohly nejen při tvorbě mé bakalářské práce. Tímto bych ráda vyjádřila vděk i svým nejbližším a partnerovi, kteří mi byli oporou po celou dobu vysokoškolského studia.

Obsah

Úvod.....	7
Cíle práce a metody.....	9
1 Teoretická východiska práce.....	10
1.1 Daňová soustava ČR.....	10
1.2 Daň z příjmů fyzických osob.....	11
1.2.1 Daňové subjekty.....	12
1.2.2 Správce daně.....	12
1.2.3 Registrace poplatníka k DPFO.....	13
1.2.4 Zdaňovací období.....	14
1.2.5 Daňové přiznání.....	14
1.2.6 Sazba a zvláštní sazba daně.....	15
1.2.7 Zálohy na daň.....	15
1.3 Předmět daně.....	16
1.3.1 Příjmy ze závislé činnosti.....	17
1.3.2 Příjmy ze samostatné činnosti.....	19
1.3.3 Příjmy z kapitálového majetku.....	21
1.3.4 Příjmy z nájmu.....	22
1.3.5 Ostatní příjmy.....	23
1.4 Příjmy osvobozené od daně.....	23
1.5 Základ daně a daňová ztráta.....	25
1.6 Nezdánitelná část základu daně.....	25
1.7 Odčitatelné položky od základu daně.....	28
1.8 Slevy na dani.....	28

1.9	Daňové zvýhodnění.....	30
1.10	Výpočet daňové povinnosti.....	30
1.11	Sociální a zdravotní pojištění.....	32
1.12	Daňová optimalizace.....	33
2	Analýza současného stavu.....	42
2.1	Základní údaje o poplatníkovi.....	42
2.2	Řešení modelového zadání.....	43
3	Vlastní návrhy řešení.....	48
3.1	Varianta A – využití skutečných výdajů.....	49
3.2	Varianta B – výdaje stanovené procentem z příjmů ze samostatné činnosti....	52
3.3	Varianta C – převedení 49 % příjmů a paušálních výdajů na spolupracující osobu	56
3.3.1	Varianta D – převedení 50 % příjmů a skutečných výdajů na spolupracující osobu	60
3.4	Varianta E – rovnoměrné odpisy.....	64
3.5	Varianta F – zrychlené odpisy.....	67
3.6	Komparace variant a doporučení.....	71
	Závěr.....	77
	Seznam použitých zdrojů.....	79
	Seznam použitých zkratk a symbolů.....	82
	Seznam tabulek.....	83
	Seznam obrázků.....	85
	Seznam grafů.....	86
	Seznam příloh.....	87

Úvod

Daně platí většina občanů České republiky, jedná se o povinnou platbu na financování státních výdajů, avšak nikdo je nechce hradit v nadbytečné míře, z toho důvodu jsou stále navrhovány postupy jejich optimalizace v souladu s legislativou ČR vedoucí k co nejmenšímu daňovému zatížení. Snahou každého podnikatele, ať OSVČ nebo podnikajícího formou obchodní korporace, je maximalizace zisku, s čímž úzce souvisí i snaha o co nejnižší odvody do veřejných rozpočtů.

Autorka práce se, stejně jako většina, s problematikou zdanění příjmů již několikrát setkala, když byla v situaci poplatníka, který dosahoval příjmů ze závislé činnosti podléhající srážkové dani a nepodepsal prohlášení poplatníka. Problémem v této situaci byla její neznalost možností optimalizace daně, v jejím případě možnost, kterou nabízí § 36 odst. 6 ZDP, z toho důvodu nepodala daňové přiznání, a proto nemohla žádat o vrácení této sražené daně. I přes studium střední školy s ekonomickým zaměřením neznala tyto způsoby, o kterých se dozvěděla až při studiu vysoké školy. Zde se nabízí otázka, kde mají tyto znalosti o prostředcích daňové optimalizace získat řadoví živnostníci bez ekonomického vzdělání. Hlavní náplní jejich práce je samostatná výdělečná činnost, díky které mnohdy na získávání těchto informací nemají časové možnosti, proto by bakalářská práce mohla být uceleným návodem pro obrovské množství OSVČ, jelikož tento způsob podnikání je v ČR nejrozšířenější. Autorka ze svého okolí a praxe v auditní a účetní společnosti, ve které se setkává s poplatníky DPFO řešících tento problém, ví, že pro spoustu živnostníků je problematika DPFO společně s odvody na SP a ZP nepřehledná v důsledku každoročních změn. Z tohoto důvodu se bakalářská práce zaměřuje na problematiku daně z příjmů fyzických osob, kterou upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZDP“).

První část bakalářské práce vymezuje základní pojmy potřebné ke stanovení základu daně a následný výpočet daňové povinnosti poplatníka. Práce si také klade za cíl nastínění problematiky odvodů na SP a ZP. Dále teoreticky popisuje prostředky daňové optimalizace, které jsou pro tuto práci stěžejním aspektem. Pro jednodušší představení na konkrétním případě je v druhé části práce popsán modelový poplatník a jeho ekonomická situace.

Cílem autorky je snížení celkových odvodů rodiny modelového poplatníka. Prostředkem k dosažení cíle je navržení 6 variant daňové optimalizace a následná komparace a výběr nejvýhodnější z nich.

Cíle práce a metody

Bakalářské práce si klade za jeden z dílčích cílů analýzu možností optimalizace daňové povinnosti modelového poplatníka DPFO. Hlavním cílem je navržení vhodné metody výpočtu daňové povinnosti, díky které bude odvodová povinnost společně hospodařící domácnosti modelové FO co nejnižší.

K daňové optimalizace je využito metod:

- uplatnění výdajů skutečně vynaložených na zajištění a udržení příjmů,
- uplatnění výdajů stanovených procentem z příjmů,
- rozdělení části příjmů a výdajů na spolupracující osobu,
- využití rovnoměrných a zrychlených odpisů.

Bakalářská práce využívá metody, které spolu vzájemně souvisí a doplňují se, a to analýzu a syntézu, jež se obě řadí mezi základní vědecké metody. Analýza je využita v první části závěrečné práce, která se zaměřuje na popis teoretického pozadí a vymezení pojmů, které souvisejí s problematikou stanovení základu daně a výpočtu daňové povinnosti poplatníka. Analýza spočívá v rozkladu zkoumaného objektu na množinu menších částí, které dále zkoumá. Tato metoda úzce souvisí se syntézou, která naopak spojuje poznatky získané analýzou v jeden celek. Metoda syntézy je využita v analytické (druhé) části bakalářské práce, ve které jsou rozebrané poznatky z teorie spojeny do jednoho celku. V návrhové části práce je využita metoda komparace, která srovnává jednotlivé vypočtené varianty daňové povinnosti. Na základě tohoto srovnání je možné konstatovat vlastní doporučení.¹

¹ Metodika pro psaní bakalářských a diplomových prací na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze. Dostupné z: <https://nf.vse.cz/wp-content/uploads/page/1069/Metodika-pro-psani-BP-a-DP-29-9-2014-12.pdf>

1 Teoretická východiska práce

Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na vysvětlení a popsání základních pojmů využitých pro výpočet daňové povinnosti modelového poplatníka.

První část teorie se soustřeďuje na samotnou daň z příjmů fyzických osob. Popisuje subjekty daně, daňové přiznání či zálohy na daň. Druhá část pojednává o předmětu daně a popisuje příjmy dle jednotlivých § ZDP.

Tato část práce se dále zaměřuje na stanovení základu daně, popis možných modifikací ZD či daňové povinnosti. V poslední části demonstruje samotný výpočet daňové povinnosti, nastiňuje problematiku SP a ZP a představuje některé prostředky daňové optimalizace.

Tato část je zpracována na základě odborné literatury a ZDP. Informace obsažené v teoretické části budou následně využity v dalších částech bakalářské práce.

1.1 Daňová soustava ČR

Daňová soustava České republiky je souhrnem všech daní ve státě a jsou na ni kladeny určité požadavky. Tím nejdůležitějším je především zajištění efektivnosti zdanění, což znamená minimalizovat náklady zdanění na straně daňového subjektu i na straně státu. Dalším požadavkem je jednoduchost, spravedlivost, pružnost a stabilita.²

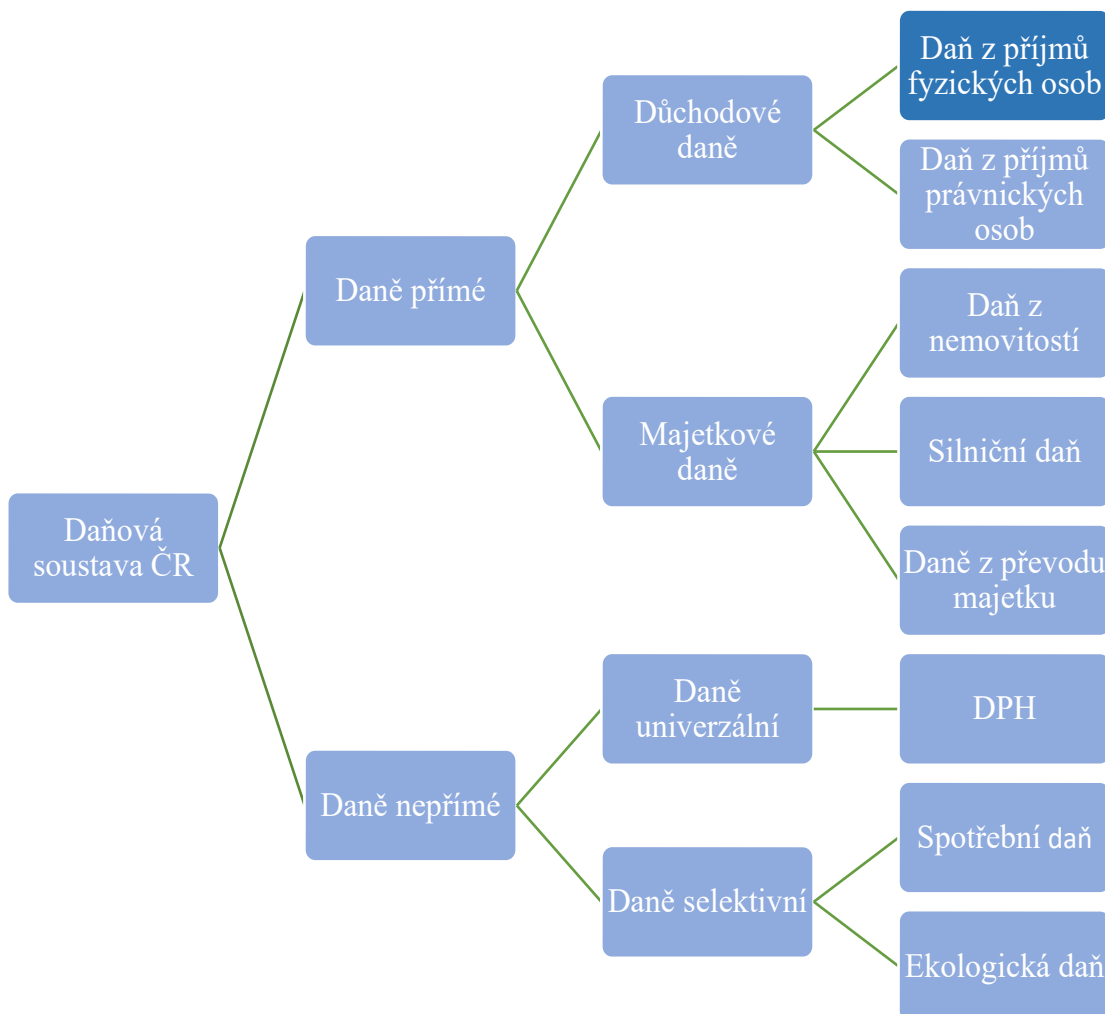
Daň je možné definovat jako pravidelnou, povinnou a zákonem uloženou platbu plynoucí do veřejného rozpočtu. Tato platba je neúčelová, neboť poplatníkovi není známo, co bude z těchto prostředků financováno. Daň je nenávratná a neekvivalentní, nelze požadovat vrácení daně, byla-li uhrazena v zákonem stanovené výši a za její zaplacení nedostane poplatník žádný konkrétní ekvivalent.³ Daně jsou rozděleny do dvou skupin – přímé a nepřímé.

U **přímých daní** lze specifikovat daňový subjekt, který má povinnosti zaplatit daň, přičemž plátce je zároveň poplatníkem. Daň je odváděna z jeho majetku a příjmů. V případě **daně nepřímé** se poplatník nedá předem jednoznačně určit. Lze definovat pouze plátce daně, tedy osobu, která státu nepřímou daň odvádí. Jelikož je daň zahrnuta

² KLIMEŠOVÁ, Ludmila. Daňová optimalizace.

³ KLIMEŠOVÁ, Ludmila. Daňová optimalizace.

formou přírážky v ceně zboží či služby, které jsou nakupovány zákazníkem, jedná se o tzv. daň ze spotřeby. Daň je uhrazena v rámci úhrady spotřeby zákazníka, ale státu ji odvádí obchodník.⁴

Obrázek 1: Daňová soustava ČR (Zdroj: vlastní zpracování)

1.2 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob (DPFO) spadá pod důchodové daně, které zdaňují příjmy. Důchodové daně patří do skupiny daní přímých. DPFO je stanovena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (ZDP).

⁴ Přímé a nepřímé daně. Dostupné z: <https://www.stormware.cz/ucetni-pojmy/dane/>.

1.2.1 Daňové subjekty

Daňovým subjektem je osoba, jež je podle zákona povinna odvádět nebo platit daň. Daňové subjekty lze rozdělit na plátce a poplatníky daně.⁵

Poplatník daně je fyzickou osobou, která je buď daňovým rezidentem ČR nebo daňovým nerezidentem. **Daňový rezident** je osoba mající bydliště na území České republiky nebo se zde obvykle zdržuje alespoň 183 dnů v kalendářním roce. Daňová povinnost rezidentů ČR se vztahuje na příjmy ze zdrojů na území České republiky, ale také na příjmy, které plynou ze zdrojů v zahraničí, tzn. mají absolutní daňovou povinnost. **Daňovní nerezidenti** jsou poplatníci, kteří nesplňují výše uvedené podmínky a současně mezinárodními smlouvami není stanoveno jinak. Daňovým nerezidentem je však i osoba, která se na území ČR obvykle zdržuje z důvodu studia či léčení alespoň 183 dní v kalendářním roce. Přestože splňuje podmínky pro rezidenturu, nelze ji považovat za daňového rezidenta. Daňová povinnost je v tomto případě omezená a vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky.⁶

Plátcem daně je osoba, která na vlastní majetkovou odpovědnost vybírá od poplatníků daň nebo ji sráží podle § 36 ZDP a poté odvádí správci daně. V případě příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP) je plátcem daně zaměstnavatel.⁷

1.2.2 Správce daně

Správce daně hraje zásadní roli při výkonu správy daně. Jedná se o správní orgán, kterým může být například orgán moci výkonné, územního samosprávních celku, nebo jiný státní orgán, jemuž byla v určitém, zákonem stanoveném rozsahu, svěřena působnost v oblasti správy daní.⁸

Pravomocí správce daně je:

- vést daňová a jiná řízení dle daňového zákona,
- vykonávat vyhledávací činnost,
- vybízet ke splnění povinností,

⁵ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR 2022.

⁶ § 2 ZDP.

⁷ VYCHOPENĚ, J. Meritum Daň z příjmů 2021.

⁸ § 10 DŘ.

- zabezpečovat úhradu daní,
- dohlížet na dodržování povinností osob zúčastněných na správě daní.⁹

1.2.3 Registrace poplatníka k DPFO

Poplatník, který je daňovým rezidentem ČR, je povinen podat přihlášku k registraci k DPFO u příslušného správce do 15 dnů ode dne, ve kterém:

- a) zahájil činnost, ze které mu plynou příjmy podle § 7 ZDP, nebo
- b) přijal příjem podle § 6 ZDP.¹⁰

Poplatník, který je daňovým nerezidentem, má povinnost podat přihlášku k registraci, pokud:

- a) na území ČR začal vykonávat samostatně výdělečnou činnost,
- b) přijal příjem ze samostatné činnosti ze zdrojů na území ČR.

Stejně jako daňový rezident, má i daňový nerezident lhůtu pro podání přihlášky 15 dnů, a to ode dne, ve kterém mu na území ČR vznikla provozovna nebo získal povolení či oprávnění vykonávat činnost, jež je zdrojem příjmů na území ČR.

Registrační povinnost plní FO u místně příslušného správce daně, který ve lhůtě 30 dnů od podání přihlášky rozhodne o registraci. Zaregistrovaná osoba, daňový subjekt, dostane přiděleno daňové identifikační číslo – DIČ.¹¹

Daňové identifikační číslo je tvořeno kódem „CZ“ a obecným identifikátorem, který tvoří kmenovou část. Poplatník je povinen DIČ uvádět ve všech případech souvisejících s daní, ke které je zaregistrován pod tímto číslem, dále při styku se správcem daně anebo jiných případech, které stanoví zákon. U fyzické osoby se obecným identifikátorem rozumí rodné číslo.¹²

1.2.4 Zdaňovací období

V případě DPFO je zdaňovacím obdobím kalendářní rok, tedy období od 1. ledna do 31. prosince téhož roku, a to i v případě, že daný poplatník vede podvojný účetnictví a účtuje v hospodářském roce.¹³

⁹ § 11 DŘ.

¹⁰ VYCHOPĚŇ, J. Meritum Daň z příjmů 2021.

¹¹ VYCHOPĚŇ, J. Meritum Daň z příjmů 2021.

¹² § 130 DŘ.

¹³ § 16b ZDP.

1.2.5 Daňové přiznání

Povinnost podat daňové přiznání k DPFO má každá fyzická osoba, která je daňovým rezidentem ČR, a jejíž roční příjmy dle § 7 až § 10 ZDP přesáhly 15 000 Kč. Netýká se to příjmů, které jsou od daně osvobozeny, které jsou zdaňovány srážkovou daní, nebo jedná-li se o příjmy, které se neuvádějí do daňového přiznání či nejsou předmětem daně.¹⁴

Daňové přiznání podává i poplatník, který vykazuje daňovou ztrátu, nebo kterému se daň zvyšuje o solidární zvýšení daně, a to bez ohledu na limit 15 000 Kč. Daňovou ztrátu lze vykazovat pouze u příjmů dle § 7 odst. 1 ZDP nebo § 9 ZDP.¹⁵

Daňové přiznání za zdaňovací období je třeba podat správci daně nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Lhůta se prodlužuje o měsíc, tedy na 4 měsíce v případě elektronického podání. Má-li poplatník povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, či mu daňové přiznání zpracovává daňový poradce nebo právník, je lhůta pro podání daňového přiznání nejpozději 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období.¹⁶

DŘ rozlišuje 3 druhy daňového přiznání:

- řádné, které daňový subjekt podává nejpozději do 3, 4 nebo 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období,
- opravné, které zcela nahrazuje řádné, je-li podáno ve lhůtě,
- dodatečné, které nelze považovat za plnohodnotné, pouze doplňuje řádné nebo opravné.¹⁷

Nepodá-li poplatník daňové přiznání či dodatečné daňové přiznání v zákonné lhůtě a je-li prodlení delší než 5 pracovních dnů, je poplatníkovi vyměřena pokuta za pozdní podání. Za každý následující den prodlení, včetně víkendů a svátků, se z vyměřené daně stanoví 0,05 %, nejvýše však 5 % stanovené daně. Pokuta se vyměřuje i v případě daňové ztráty, kdy je její výše počítána z daňové ztráty a stanovena na 0,01 % za každý následující den, nejvýše však 5 %. Maximální hodnota vyměřené pokuty je 300 000 Kč. Je-li výše pokuty menší než 1 000 Kč, není předepsána a daňový subjekt ji

¹⁴ VYCHOPENĚ, J. Meritum Daň z příjmů 2021.

¹⁵ § 38g ZDP.

¹⁶ § 136 DŘ.

¹⁷ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň.

tedy nemusí uhradit. O skutečnosti, zda má poplatník povinnost pokutu platit, rozhoduje správce daně platebním výměrem. Pokud o něm správce rozhodnul, pokutu je nutné uhradit do 30 dnů ode dne jeho oznámení.¹⁸

1.2.6 Sazba a zvláštní sazba daně

Sazba daně pro FO činí 15 %, pokud základ daně nedosahuje 48násobku průměrné mzdy. V případě, že základ daně tento násobek přesahuje, činí sazba daně 23 %. DPFO se počítá ze základu daně, který je snížen o nezdanitelné části ZD a odčitatelné položky a je zaokrouhlen na celé stokoruny dolů. Samotná daň je pak vypočtena jako součet součinů příslušné části takového základu daně a sazby pro tuto část základu daně.¹⁹

U fyzické osoby vycházíme z příjmů a výdajů za celý rok a daň se stanoví v daňovém přiznání také za celý rok nebo ji za zaměstnance při ročním zúčtování daní vypořádá zaměstnavatel. Poplatník zdaňuje příjmy, které skutečně obdržel, ponížené o výdaje, které v daném kalendářním roce skutečně zaplatil.²⁰ Zvláštní sazba daně, prostřednictvím které se sráží daň ze samostatných základů daně, je také ve výši 15 %.²¹

1.2.7 Zálohy na daň

Příjmy ze závislé činnosti jsou zdaňovány ve formě měsíčních záloh anebo je daň sražena podle zvláštní sazby daně dle § 36 ZDP. Záloha na daň za jeden kalendářní měsíc činí 15 % nebo 23 % v případě, jsou-li příjmy vyšší než 4násobek průměrné mzdy. Záloha je vypočítávána ze základu pro výpočet zálohy, který je zaokrouhlen do 100 Kč na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru.²²

Při stanovení výše a periodicity záloh OSVČ se vychází z poslední známé daňové povinnosti, a to zpravidla z té, kterou poplatník uvedl v řádném daňovém přiznání. Fyzická osoba při výpočtu poslední známé daňové povinnosti vyloučí příjmy a výdaje dle § 10 ZDP.²³ Vypočtená výše zálohy se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru a po skončení zdaňovacího období se zálohy, které jsou zaplacené v průběhu tohoto období, započítávají na úhradu skutečné výše daně. Zálohové období se neshoduje se

¹⁸ § 250 DR.

¹⁹ §16 ZDP.

²⁰ HNÁTEK, M. Zcela legální daňové triky 2022.

²¹ VANČUROVÁ, Alena. Zdanění osobních příjmů.

²² § 38h ZDP.

²³ § 38 ZDP.

zdaňovacím obdobím. Zálohovým obdobím je považováno období od prvního dne, který následuje po uplynutí posledního dne lhůty, do kdy je možné podat daňové přiznání za minulé zdaňovací období, do posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání v období následujícím.²⁴ Do daňového přiznání se uvádí zálohy, které byly zaplacený během období zdaňovacího, nikoliv zálohového.²⁵

Výše zálohy činí:

- 40 % poslední známé daňové povinnosti pro poplatníky, jejichž poslední známá daňová povinnost se pohybuje v rozmezí 30 000 Kč a 150 000 Kč, v tomto případě hradí poplatník zálohy pololetně, a to do 15. června a do 15. prosince, obě ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti,
- 25 % poslední známé daňové povinnosti pro poplatníky, jejichž poslední známá daňová povinnost byla vyšší než 150 000 Kč, poplatník hradí zálohy čtvrtletně, a to do 15. března, 15. června, 15. září a do 15. prosince, vždy ve výši 25 % poslední známé daňové povinnosti.²⁶

1.3 Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy poplatníka, které mohou být peněžní, nepeněžní nebo dosažené směnou. Předmět daně je dle § 3 odst. 1 ZDP rozdělen do pěti skupin a definován následujícími body:

- *„příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP),*
- *příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP),*
- *příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP),*
- *příjmy z nájmu (§ 9 ZDP),*
- *ostatní příjmy (§ 10 ZDP).“*²⁷

ZDP definuje i příjmy, které nejsou předmětem daně, mezi které patří například příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů, úvěry nebo zápůjčky či příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů.²⁸

²⁴ § 38a ZDP.

²⁵ DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019.

²⁶ DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019.

²⁷ § 3 ZDP.

²⁸ § 3 ZDP.

1.3.1 Příjmy ze závislé činnosti

Mezi příjmy ze závislé činnosti patří nejen mzda, která je vyplácena v hotovosti nebo na účet, ale také nepeněžní příjmy.²⁹

V případě příjmů ze závislé činnosti je na jedné straně zaměstnanec, který je poplatníkem s příjmem, a na druhé straně zaměstnavatel, který je plátcem příjmu. Další příjmy a odměny jsou definovány dle § 6 ZDP takto:

- příjem z nynějšího nebo předchozího pracovněprávního, členského či služebního poměru, při kterém má poplatník během výkonu práce povinnost dodržovat příkazy plátce,
- příjem ve formě funkčního požitku,
- příjem za práci člena družstva, společníka s.r.o. nebo komanditisty,
- odměna člena orgánu právnické osoby,
- odměna likvidátora,
- příjem související se stávajícím, budoucím nebo předcházejícím vykonáváním činnosti, která nese příjmy dle předchozích bodů, nehledě na to, zda tyto příjmy plynou od plátce, u kterého je poplatníkem prováděna činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnost neprovádí.³⁰

Základem daně ze závislé činnosti jsou příjmy ze závislé činnosti s výjimkou příjmů, které jsou zdaňovány srážkovou daní. Tyto příjmy musí být předmětem daně a nesmí být od daně osvobozeny. Příjmy ze závislé činnosti podléhají kromě daně z příjmů také odvodům pojistného na sociální a zdravotní pojištění.³¹

Mezi nepeněžní příjmy patří například příjmy z bezplatně poskytnutého motorového vozidla pro služební i soukromé účely. Tento druh nepeněžního příjmu pro účely zdanění vstupuje do vyměřovacího základu jako 1 % ze vstupní ceny (včetně DPH) vozidla za každý kalendářní měsíc, kdy je vozidlo zaměstnanci poskytnuto. Tento příjem se zahrnuje také do vyměřovacího základu pro pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Nepeněžní příjem musí dosahovat měsíční částky alespoň 1 000 Kč.³²

²⁹ VYCHOPENĚ, J. Meritum Daň z příjmů 2021.

³⁰ § 6 ZDP.

³¹ VYCHOPENĚ, J. Meritum Daň z příjmů 2021.

³² VYCHOPENĚ, J. Meritum Daň z příjmů 2021.

ZDP definuje také příjmy ze závislé činnosti, které nejsou předmětem daně, a to:

- náhrady cestovních výdajů, které byly poskytnuty v souvislosti s výkonem činnosti,
- hodnota osobních ochranných prostředků, oděvů a obuvi,
- náhrady za opotřebení vlastního nářadí,
- částky, které přijal zaměstnanec zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal,
- částky, kterými zaměstnavatel uhradil zaměstnanci prokázané výdaje, které zaměstnanec vynaložil ze svého,
- povinná plnění zaměstnavatele na vytvoření a dodržení pracovních podmínek.³³

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Zákoník práce rozlišuje dva typy těchto poměrů, a to dohodu o provedení práce (DPP) a dohodu o pracovní činnosti (DPČ). Na tyto dohody se vztahují stejná pravidla jako pro pracovní poměr pouze s malými výjimkami. U dohod konaných mimo pracovní poměr neexistuje zkušební lhůta, výkon práce může být ukončen kdykoliv dohodou smluvních stran, výpovědí bez udání důvodu s patnáctidenní výpovědní dobou nebo okamžitým zrušením.³⁴

DPP musí být sjednána písemně a musí obsahovat dobu, na kterou se dohoda uzavírá, vymezení úkolu, místo, kde bude práce vykonávána, předpokládaný rozsah hodin, odměnu a podmínky pro její poskytování. Rozsah práce nesmí přesáhnout 300 hodin v kalendářním roce.

DPČ se taktéž sjednává písemně a musí obsahovat druh práce, rozsah pracovní doby, dobu, na kterou se dohoda uzavírá a výši odměny. Činnost je možné vykonávat maximálně v rozsahu 20 hodin týdně, tedy polovinu standardní pracovní doby. Nepřesáhne-li měsíční příjem 3499 Kč, neodvádí se sociální ani zdravotní pojištění.³⁵

³³ § 6 ZDP.

³⁴ Dohody konané mimo pracovní poměr. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/dohody-konane-mimo-pracovni-pomer/>.

³⁵ Jaké je zdanění u práce na dohody (DPČ a DPP) v roce 2022? Dostupné z: <https://www.finance.cz/539623-zdaneni-dohod-dpc-a-dpp-2022/>.

1.3.2 Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti jsou definovány v § 7 ZDP a jsou rozděleny do dvou skupin, a to na příjmy z podnikání a příjmy z jiné samostatně výdělečné činnosti. Do skupiny příjmů z podnikání patří:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnosti, to je z podnikání na základě živnostenského oprávnění podle ŽZ,
- příjmy z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění dle zvláštního právního předpisu,
- podíly společníků v.o.s. a komplementářů k.s. na zisku.

Do kategorie podnikání, ke kterému je třeba podnikatelské oprávnění dle zvláštního právního předpisu lze zařadit činnost lékařů, zubních lékařů, veterinárních lékařů, auditorů, daňových poradců, advokátů, notářů či pojišťovacích zprostředkovatelů.

Skupinu příjmů z jiné samostatně výdělečné činnosti tvoří:

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv,
- příjmy z nájmu majetku, který je zařazen v obchodním majetku,
- příjmy z výkonu nezávislého povolání, například příjem architekta či likvidátora.³⁶

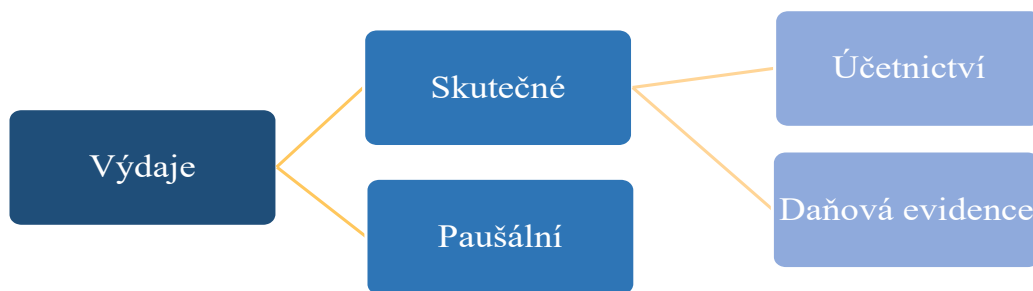
Je-li poplatník společníkem v.o.s. nebo komplementářem k.s., součástí základu daně je poměrná část základu daně či daňové ztráty společnosti, přičemž tento poměr odpovídá poměru, kterým se společník podílí na zisku v.o.s. či k.s. Za příjmy se dle § 7 ZDP nepovažují, přičemž nejsou předmětem daně, cestovní náhrady poskytnuty společníkům v.o.s. a komplementářům k.s.³⁷

Dílčím základem daně jsou veškeré příjmy ze samostatné činnosti snižené o výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Poplatník může uplatnit skutečné výdaje, vede-li kompletní účetnictví nebo daňovou evidenci, nebo paušální výdaje. V případě skutečných výdajů se použijí ustanovení § 23 až § 33 ZDP pro testování, zda jsou dané výdaje daňové uznatelné.³⁸

³⁶ VYCHOPENĚ, Jiří, Meritum Daň z příjmů 2021.

³⁷ § 7 ZDP.

³⁸ DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019.

Obrázek 2: Rozdělení výdajů (Zdroj: vlastní zpracování)

Daňová evidence

Poplatník DPFO, který má příjem dle § 7 ZDP, nevede dobrovolně či ze zákona účetnictví, ale rozhodne se prokazovat u příjmů ze samostatné činnosti skutečné výdaje, vede daňovou evidenci.³⁹ Cílem daňové evidence je poskytnutí údajů, které jsou potřebné ke zjištění základu daně z příjmů. Daňová evidence je určena pro subjekty, které nejsou účetními jednotkami. Daňová evidence obsahuje informace o příjmech a výdajích, majetku a dlužích.⁴⁰

Účetnictví

Podvojně účetnictví lze vést ve zjednodušeném či zkráceném rozsahu. Předmětem účetnictví je obchodní majetek, výnosy, které jsou dílčím základem daně dle § 7 ZDP, náklady a dluhy z výdělečné činnosti. Povinnost vést účetnictví má poplatník, který,

- je zapsán jako podnikatel v obchodním rejstříku,
- dosáhl obratu vyššího než 25 000 000 Kč za kalendářní rok,
- uzavřel smlouvu o společnosti s osobou, která vede podvojně účetnictví,
- je povinen dle jiného zvláštního předpisu,
- se rozhodl dobrovolně.⁴¹

1.3.3 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku dle § 8 ZDP jsou:

- podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu, pokud je podíl představován cenným papírem,

³⁹ VYCHOPĚŇ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2021.

⁴⁰ DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů 2022.

⁴¹ BERÁNEK, Petr. Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7.

- podíly na zisku tichého společníka,
- úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na účtu, který není určen k podnikání,
- výnos z jednorázového vkladu,
- dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem,
- plnění ze soukromého životního pojištění,
- úroky z poskytnutých úvěrů a zápůjček,
- úrokové výnosy z držby směnek,
- plnění ze zisku svěrečnického fondu nebo rodinné fundace.

Dávku penzijního připojištění se státním příspěvkem lze považovat za základ daně, pokud je snížena o zaplacené příspěvky a státní příspěvky. Plnění ze soukromého životního pojištění lze považovat za základ daně, pokud je sníženo o zaplacené pojistné.⁴²

U příjmů z kapitálového majetku se uplatňují dva režimy zdanění, a to zdanění v dílčím základu daně a zdanění zvláštní sazbou daně, kdy daň srazí plátce ve výši 15 % z příjmu. Zvláštní sazbou daně jsou zdaňovány úroky z držby CP, úroky z účtů, plnění ze soukromého životního pojištění, podíly na zisku z obchodní korporace atd. Tyto výnosy již nejsou dále zdaňovány, proto se neuvádí v daňovém přiznání. Daňové přiznání poplatník podává v případě, jsou-li jeho příjmy ve formě úroků z poskytnutých úvěrů a zápůjček, úroků z prodlení, úrokových výnosů z držby směnek.^{43 44}

1.3.4 Příjmy z nájmu

Příjmy z nájmu dle § 9 ZDP jsou

- příjmy z nájmu věcí nemovitých či bytů,
- příjmy z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu, který podléhá zdanění v rámci ostatních příjmů dle § 10 ZDP.⁴⁵

⁴² § 8 ZDP.

⁴³ DVOŘÁKOVÁ, Veronika, PITTERLING, Marcel a Hana Skalická. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019.

⁴⁴ Příjmy z kapitálového majetku. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/prijmy-z-kapitaloveho-majetku/>.

⁴⁵ § 9 ZDP

Příjmem z nájmu se rozumí i takový příjem, který plyne fyzické osobě z nájmu věci, kterou má sama v nájmu.⁴⁶ Příjmy uvedené výše, které plynou manželům ze společného jmění manželů, jsou zdaňovány pouze u jednoho z nich, a to i v případě, že plynou z několika pronajatých movitých či nemovitých věcí.⁴⁷

Jsou-li příjmy z nájmu nemovitosti nižší než výdaje, vzniká daňová ztráta. Výdaje, které plynou z pronajímání nemovitosti, jež lze uplatnit při výpočtu dílčího základu daně, jsou:

- odpisy nemovitosti,
- výdaje na opravy a běžnou údržbu,
- daň z nemovitých věcí,
- úroky z úvěru,
- náradí, použité k provedení oprav v nájemních prostorech.⁴⁸

Dílčím základem daně jsou příjmy dle § 9 ZDP snížené o výdaje, které byly vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Poplatník má možnost uplatnit výdaje skutečné nebo výdaje paušální. Při uplatňování skutečných výdajů je poplatník povinen vést evidenci příjmů a výdajů, evidenci hmotného odpisovaného majetku, evidenci o tvorbě a použití rezerv na opravy HM, evidenci pohledávek a dluhů a mzdovou agendu. Paušální výdaje lze uplatnit ve výši 30 % z veškerých výdajů, které souvisejí s dosahováním příjmů z pronájmu včetně odpisů. Paušální výdaje lze uplatnit do maximální částky 600 000 Kč. Poplatník uplatňující paušální výdaje je povinen vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek, které vznikly v souvislosti s nájmem.⁴⁹

1.3.5 Ostatní příjmy

Ostatní příjmy dle § 10 ZDP, pokud se nejedná o příjmy dle § 6 až § 9 ZDP, jsou

- příjmy z příležitostných činností nebo nájmu movité věci,
- příjmy z převodu nemovité věci či cenného papíru,
- příjmy z převodu účasti na s.r.o., komanditisty na k.s. či z převodu družstevního podílu,

⁴⁶ PELC, Vladimír. Daně z příjmů s komentářem 2020.

⁴⁷ § 9 ZDP.

⁴⁸ HNÁTEK, M. Zcela legální daňové triky 2023.

⁴⁹ VYCHOPENĚ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2021.

- podíly na obchodní korporaci či podílovém listu,
- výhry z hazardních her, reklamních soutěží.

Příjem z příležitostné činnosti či nájmu movité věci je od daně osvobozen, nepřesáhne-li ve zdaňovacím období 30 000 Kč. Příjem ve formě výhry z loterie či tomboly je osvobozen od daně, nepřesáhne-li výše výhry 1 000 000 Kč.⁵⁰

Dílním základem daně jsou příjmy dle § 10 ZDP sníženy o výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení těchto příjmů.⁵¹

1.4 Příjmy osvobozené od daně

ZDP definuje i takové příjmy, které jsou předmětem daně, ale zároveň jsou od daně osvobozeny, případně nemusí být zahrnuty do základu daně.

Příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku je od daně osvobozen, měl-li v něm prodávající bydliště alespoň 2 roky bezprostředně před prodejem. Pokud tato podmínka není splněna a prodávající v něm bydlel méně než 2 roky před prodejem, musí být splněna podmínka použití získaných prostředků na uspokojení vlastní bytové potřeby. Jedná-li se o příjem plynoucí ze společného jmění manželů, postačí, aby podmínku pro osvobození splnil jeden z manželů.⁵²

Příjem z prodeje nemovitých věcí je od daně osvobozen za podmínek, pokud doba mezi nabytím vlastnictví a prodejem přesáhne dobu 10 let. Tato podmínka ovšem nemusí být dodržena, jsou-li získané prostředky použity na obstarání vlastní bytové potřeby. Do 31.12.2020 byla doba kratší, a to pouze 5 let. Tohle osvobození se příjem z prodeje nemovitostí nevztahuje, byla-li nemovitá věc zahrnuta v obchodním majetku, a to do dvou let od jejího vyřazení z obchodního majetku.⁵³

Od daně jsou také osvobozeny **příjmy z prodeje hmotné movité věci** s výjimkou cenných papírů, motorového vozidla (doba mezi nabytím a prodejem nesmí přesahovat 1 rok) a movité věci, které 5 let před prodejem byla zahrnuta v obchodním majetku. Dále je od daně osvobozen příjem v podobě cen z veřejných, reklamních soutěží či

⁵⁰ § 10 ZDP.

⁵¹ PELC, Vladimír. Daně z příjmů s komentářem 2020.

⁵² § 4 ZDP.

⁵³ VYCHOPENĚ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2021.

reklamního slosování, nepřevyšuje-li hodnota 10 000 Kč. Příjem v podobě ceny z úctenkové loterie je od daně osvobozen, je-li hodnota výhry nižší než 1 000 000 Kč.⁵⁴

Dalšími příjmy, které jsou od daně osvobozeny, jsou přijaté náhrady majetkové nebo nemajetkové újmy, plnění z cestovního pojištění, příjem získaný ve formě dávky z nemocenského či důchodového pojištění, dávky pro osobu se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příjem v podobě stipendia ze státního rozpočtu či prostředků vysoké školy nebo příjem ve formě daňového bonusu.⁵⁵

Bezúplatný příjem je od daně osvobozen, jedná-li se o příjem z nabytí dědictví nebo odkazu, nabytí vlastnictví, příjem ve formě přijatého daru souvisejícího s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, jehož cena nepřesahuje 500 Kč.

Oznamovací povinnost se týká významných osvobozených příjmů, které je třeba ohlásit správci daně do konce lhůty pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém byl tento osvobozený příjem obdržen. Povinnost se vztahuje na příjmy, které jsou od daně z příjmů fyzických osob osvobozeny a jsou vyšší než 5 mil. Kč. Každý příjem je posuzován samostatně a jednotlivé příjmy se za zdaňovací období nesčítají.⁵⁶

Neoznámí-li poplatník osvobozený příjem, je povinen uhradit pokutu ve výši 0,1 % z částky z neoznámeného příjmu, splní-li tuto povinnost, aniž by k tomu byl vyzván. Výše pokuty se navyšuje až na 15 % dle délky doby, za jak dlouho po skončení zdaňovacího období poplatník osvobozený příjem oznámí.⁵⁷

1.5 Základ daně a daňová ztráta

Základ daně je rozdíl, o který příjmy (kromě příjmů, které nejsou předmětem daně) plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, převyšují výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Plynou-li poplatníkovi souběžně dva či více příjmů uvedených v § 6 až § 10, základem daně je součet dílčích základů daně.⁵⁸

Při zjišťování základu daně se vychází z:

- výsledku hospodaření u poplatníků vedoucích účetnictví,

⁵⁴ § 4 ZDP.

⁵⁵ § 4 ZDP.

⁵⁶ KLIMEŠOVÁ, Ludmila. Daňová optimalizace.

⁵⁷ § 38w ZDP.

⁵⁸ § 5 ZDP.

- rozdílu mezi příjmy a výdaji u poplatníků vedoucích jednoduché účetnictví.⁵⁹

Do základu daně se nezahrnují příjmy, které jsou od daně osvobozeny a příjmy, ze kterých se vybírá daň zvláštní sazbou daně. Do základu daně se také nezahrnují příjmy, které byly zahrnuty do samostatného základu daně.

Přesáhnou-li výdaje (podle účetnictví, daňové evidence nebo záznamů o příjmech a výdajích) příjmy uvedené v § 7 a § 9 ZDP, rozdíl je ztrátou. O ztrátu lze snížit dílčí základy daně uvedené v § 7 a § 9 ZDP.⁶⁰ Nelze-li daňovou ztrátu nebo její část uplatnit ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla, je možné ji odečíst od úhrnu dílčích ZD § 7 a § 9 ZDP dle § 34 ZDP v 5 zdaňovacích obdobích, které bezprostředně následují po období, ve kterém byla ztráta stanovena.⁶¹

1.6 Nezdánitelná část základu daně

Každá fyzická osoba si může snížit svůj daňový základ o položky, které jsou označovány jako nezdánitelná část základu daně z příjmů. Tyto položky jsou vymezeny v § 15 ZDP. Základ daně lze po splnění zákonných podmínek snížit o:

- poskytnutá bezúplatná plnění,
- úroky z úvěru na bytové potřeby,
- pojistné na spoření na penzi,
- pojistné na soukromé životní pojištění.⁶²

Bezúplatná plnění

Za bezúplatná plnění se považují peněžní i nepeněžní bezúplatná plnění včetně bezúplatně poskytnutých služeb. Nepeněžní bezúplatné plnění se ocení dle zákona o oceňování majetku. Aby bylo možné odpočet od základu daně uplatnit, úhrnná hodnota bezúplatných plnění musí ve zdaňovacím období přesáhnout 2 % ze základu daně, nebo činí alespoň 1 000 Kč. Maximálně lze od daňového základu odečíst 15 % ze základu daně.⁶³

⁵⁹ § 23 ZDP.

⁶⁰ KLIMEŠOVÁ, Ludmila. Daňová optimalizace.

⁶¹ PORADCE. Optimalizace daně: bez chyb, pokut a penále.

⁶² VYCHOPENĚ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2022.

⁶³ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň.

Od daňového základu lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění (daru), který byl poskytnut obcím, krajům, organizačním složkám státu či právníckým osobám, které mají sídlo na území ČR. Dar musí být poskytnut na:

- vědu a vzdělání, výzkum, vývoj, kulturu, školství,
- policii,
- požární ochranu,
- podporu a ochranu mládeže,
- ochranu zvířat,
- sociální, zdravotnické, ekologické, humanitární a charitativní účely,
- politickým stranám a hnutím.⁶⁴

Za bezúplatné plnění je považován také odběr krve nebo jejích složek, nebyla-li poskytnuta finanční úhrada výdajů spojených s odběrem. Za takovýto odběr si může fyzická osoba odečíst od základu daně 3 000 Kč.⁶⁵ Za odběr krvevorných buněk si lze snížit základ daně o 20 000 Kč.⁶⁶

Úroky z úvěru na bytové potřeby

Od daňového základu si poplatník může odečíst také částku rovnající se zaplaceným úrokům ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru poskytnutého bankou, který je snížen o státní příspěvek, použitým na financování bytových potřeb.⁶⁷ Úhrnná částka, o kterou lze snížit základ daně, nesmí překročit 150 000 Kč. Je-li předmět bytové potřeby užíván k samostatné činnosti či z něj plynou poplatníkovi příjmy z nájmu, úroky z úvěru lze uplatnit pouze v poměrné výši.⁶⁸

Pojistné na penzijní spoření

Od základu daně si poplatník může odečíst také příspěvek v celkové výši 24 000 Kč za zdaňovací období, který byl zaplacen na:

- penzijní připojištění se státním příspěvkem,

⁶⁴ § 15 ZDP.

⁶⁵ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň.

⁶⁶ § 15 ZDP.

⁶⁷ KLIMEŠOVÁ, Ludmila. Daňová optimalizace.

⁶⁸ PELC, Vladimír. Daně z příjmů: zákon s poznámkami a judikaturou.

- penzijní pojištění, za podmínky, že výplata plnění byla sjednána až po 60 kalendářních měsících od uzavření smlouvy s institucí penzijního pojištění a nejdříve v 60 letech věku poplatníka,
- doplňkové penzijní spoření.⁶⁹

V případě penzijního připojištění se státním příspěvkem a doplňkového penzijního spoření musí částka v každém kalendářním měsíci překročit 1 000 Kč.⁷⁰

Pojistné na soukromé životní pojištění

Poplatník si může od daňového základu odečíst zaplacené pojistné ve zdaňovacím období na soukromé životní pojištění, kterým se rozumí pojištění pro případ dožití (pojištěný se dožije věku nebo dne, který je uveden v pojistné smlouvě), pro případ smrti nebo dožití (pojištění končí smrtí) a na důchodové pojištění (určitý den ve smlouvě jako počátek výplaty důchodu).⁷¹

Podmínka pro odpočet od základu daně je sjednaná výplata pojistného plnění po 60 kalendářních měsících od uzavření smlouvy a nejdříve v 60 letech věku poplatníka. Maximální částka, kterou lze od základu daně ve zdaňovacím období odečíst, je v úhrnu 24 000 Kč.⁷²

1.7 Odčitatelné položky od základu daně

V § 34 ZDP jsou definovány položky, které jsou odčitatelné od základu daně, přičemž je možné uplatnit odpočty i v následujících zdaňovacích obdobích, jsou-li splněny zákonem stanovené podmínky. Fyzické osoby mohou uplatnit dle § 34 ZDP výdaje na výzkum a vývoj jako daňově uznatelné výdaje (vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů) a zároveň odpočet výdajů, které byly vynaloženy na výzkum a vývoj, a to ve výši až 110 %.⁷³

Další položkou, která je odčitatelná od základu daně, jsou výdaje na podporu odborného vzdělávání. Odpočet od ZD je součtem odpočtu na pořízení majetku na odborné

⁶⁹ § 15 ZDP.

⁷⁰ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň.

⁷¹ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň.

⁷² PELC, Vladimír. Daně z příjmů: zákon s poznámkami a judikaturou.

⁷³ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň.

vzdělávání a odpočtu na výdaje na žáka či studenta. Tento typ odpočtu lze uplatnit nejpozději ve třetím období, které následuje po období vzniku odpočtu.⁷⁴

1.8 Slevy na dani

ZDP umožňuje poplatníkovi uplatnit slevy na dani a tím si snížit vypočtenou daň z příjmů. Slevy na dani jsou uvedeny v § 35 ZDP. Slevy je možné uplatňovat pouze v příslušném zdaňovacím období, nikoliv je převádět do dalšího zdaňovacího období nebo je uplatňovat zpětně.

Sleva na poplatníka

Základní sleva na poplatníka se týká všech fyzických osob, které dosahují zdanitelných příjmů, a jedná se o absolutní výši, která se nekrátí. Je-li poplatník zaměstnancem, může uplatňovat měsíčně jednu dvanáctinu této slevy, tím si snížit vypočtenou zálohovou daň o 2 570 Kč.⁷⁵

Sleva na manžela/manželku

Žije-li s poplatníkem ve společné domácnosti manžel, který nemá vlastní příjmy za zdaňovací období vyšší než 68 000 Kč, může si poplatník daně uplatnit slevu vy výši 24 840 Kč. Tato částka se zvyšuje na dvojnásobek, je-li manžel držitelem průkazu ZTP/P. Jako u slevy na poplatníka, i v tomto případě je možné uplatňovat slevu na manžela vy výši jedné dvanáctiny za kalendářní měsíc. Do vlastních příjmů manžela se nezahrnují dávky státní sociální podpory (například rodičovský příspěvek, přídavek na dítě), dávky sociální péče, sociální služby atd.⁷⁶

Sleva na studenta

Poplatník, který se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, může kromě slevy na poplatníka uplatnit také slevu na studenta ve výši 4 020 Kč, a to až do svých 26 let. Student prezenční formy studia v doktorském

⁷⁴ VANČUROVÁ, Alena. Zdanění osobních příjmů.

⁷⁵ HNÁTEK, M. Zcela legální daňové triky 2023.

⁷⁶ HNÁTEK, M. Zcela legální daňové triky 2023.

studijním programu poskytovaného vysokoškolským vzděláním si může tuto slevu uplatnit až do věku 28 let.⁷⁷

Jako v případě předchozích slev, i zde si může poplatník uplatnit měsíčně jednu dvanáctinu a snížit tak vypočtenou daň o 335 Kč.⁷⁸

Sleva na invaliditu

Poplatník, kterému je přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně důchodového pojištění, nebo kterému zanikl nárok na částečný invalidní důchod z důvodu souběhu nároků starobního a invalidního důchodu, si může uplatnit základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč. Poplatník, kterému je přiznán invalidní důchod třetího stupně, má nárok na rozšířenou slevu na invaliditu, a to ve výši 5 040 Kč.⁷⁹

Sleva na umístění dítěte

Žije-li s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti vyživované dítě, které je umístěno v předškolním zařízení na dané zdaňovací období, může si poplatník uplatnit slevu za umístění dítěte ve výši výdajů, které byly prokazatelně vynaloženy za umístění dítěte. Za každé dítě se může uplatnit sleva maximálně do výše minimální mzdy. Je-li dítě vyživováno v jedné společně hospodařící domácnost více poplatníky, může si slevu za umístění dítěte uplatnit v daném zdaňovacím období pouze jeden z nich.⁸⁰

1.9 Daňové zvýhodnění

Poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě, které s ním žije ve společně hospodařící domácnosti. Za vyživované dítě je považováno nezletilé dítě, zletilé dítě až do dovršení věku 26 let, pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání. Pokud žije ve společně hospodařící domácnosti více poplatníků, může daňové zvýhodnění uplatnit pouze vždy jen jeden z nich. Na jedno dítě je daňové zvýhodnění 15 204 Kč ročně (1 267 Kč měsíčně), 22 320 Kč (1 860 Kč měsíčně) na druhé dítě a 27 840 Kč (2 320 Kč měsíčně) na třetí a každé další dítě.⁸¹

⁷⁷ § 35ba ZDP.

⁷⁸ HNÁTEK, M. Zcela legální daňové triky 2023.

⁷⁹ § 35ba ZDP.

⁸⁰ § 35bb ZDP.

⁸¹ § 35c ZDP.

Daňové zvýhodnění lze uplatnit formou:

- slevy na dani,
- daňového bonusu,
- slevy na dani a daňového bonusu.⁸²

Slevu na dani může poplatník uplatnit do výše daňové povinnosti, je-li nárok na daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Tento rozdíl lze považovat za „zápornou daň“, kterou zaměstnavatel nebo daňová správa vyplatí. Poplatník si může daňový bonus uplatnit, je-li jeho minimální výše alespoň 100 Kč. Sleva na dani ani daňový bonus nemají žádnou horní hranici. Daňový bonus si poplatník může uplatnit, jsou-li jeho příjmy za rok ze zaměstnání nebo z podnikání alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tedy ve výši minimálně 97 200 Kč.⁸³

⁸² HNÁTEK, M. Zcela legální daňové triky 2023.

⁸³ HNÁTEK, M. Zcela legální daňové triky 2023.

1.10 Výpočet daňové povinnosti

Pro výpočet daňové povinnosti je třeba nejprve vypočítat jednotlivé dílčí základy daně. U všech příjmů je nutno stanovit, zda jsou předmětem daně či nejsou od daně osvobozeny. U zdanitelných příjmů je také nutno určit, zda jsou zdaněné zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP.

Tabulka 1: Výpočet daňové povinnosti 1 (Zdroj: vlastní zpracování dle ⁸⁴)

DZD dle § 6 ze závislé činnosti
= příjmy ze závislé činnosti od všech zaměstnavatelů
DZD dle § 7 ze samostatné činnosti
= příjmy – výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů nebo
= příjmy – paušální výdaje
○ je možné dosáhnout ztráty
DZD dle § 8 z kapitálového majetku
= příjmy (nelze uplatnit výdaje)
DZD dle § 9 z nájmu
= příjmy z nájmu – výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů
= příjmy z nájmu – paušální výdaje 30 % z příjmů
○ je možné dosáhnout ztráty
DZD dle § 10 z ostatních příjmů
= příjmy (menší než 30 000 Kč) – výdaje na dosažení příjmu
○ při výpočtu DZD dle § 10 ZDP nelze dosáhnout ztráty, avšak v rámci jednotlivých skupin příjmů (akcie, nemovitosti, obchodní podíly) lze započíst dílčí ztráty oproti dílčím výdajům ⁸⁵

Po vypočítání jednotlivých DZD se dílčí základy daně sečtou, a tím vznikne základ daně, od kterého jsou odečteny veškeré slevy, zvýhodnění, odčitatelné položky, nezdanitelné položky a daňová ztráta.

⁸⁴ VYCHOPENĚ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2020.

⁸⁵ § 10 ZDP.

Tabulka 2: Výpočet daňové povinnosti 2 (Zdroj: vlastní zpracování dle ⁸⁶)

Základ daně (součet dílčích základů daně § 6 až § 10)
- daňová ztráta z příjmů dle § 7 a § 9
Základ daně po odečtení ztráty
- odčitatelné položky
- nezdanitelné části základu daně
Základ daně po snížení (zaokrouhlen na celá sta Kč dolů)
* sazba daně (15 % nebo 23 %)
Částka daně (zaokrouhlena na celé koruny nahoru)
- slevy na dani dle § 35 až § 35bb ZDP
- daňové zvýhodnění dle § 35c ZDP
Daňová povinnost (+) / Daňový bonus (-)
- zaplacené zálohy
Výsledná daňová povinnost (+) / Přeplatek na dani (-)

1.11 Sociální a zdravotní pojištění

Pojistné na sociální zabezpečení jsou povinni hradit zaměstnanci, zaměstnavatelé, OSVČ a osoby dobrovolně důchodově pojištěny.⁸⁷ Součástí pojistného na sociální zabezpečení jsou platby na nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Platby pojistného na nemocenské pojištění jsou dobrovolné, záleží tedy na poplatníkovi, zda se k nemocenskému pojištění přihlásí.⁸⁸

Rozhodné období je kalendářní rok. Poplatník platí pojistné na sociální zabezpečení ve formě záloh. Pojistné na důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti se odvádí ve výši 29,2 % (28 % na důchodové pojištění, 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti) z vyměřovacího základu. Je-li poplatník osobou účastnou nemocenského pojištění, odvádí také 2,3 % z vyměřovacího základu na nemocenské pojištění. Vyměřovací základ je ve výši 50 % ZD z příjmů podle § 7 ZDP. Pro sociální pojištění OSVČ je stanoven minimální limit pojistného. Stanoven je také maximální a minimální

⁸⁶ VYCHOPĚŇ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2020.

⁸⁷ ŽENÍŠKOVÁ, Marta. Pojistné na sociální zabezpečení 2020.

⁸⁸ DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019.

vyměřovací základ. Maximální VZ pro **sociální pojištění** činí 48násobek průměrné mzdy a pro rok 2022 je 1 867 728 Kč. Minimální vyměřovací základ pro rok 2022 je 116 736 Kč. Minimální výše zálohy činí 2 841 Kč měsíčně, tedy 34 092 Kč ročně.⁸⁹

Zdravotní pojištění je povinné pro každého občana, který má na území ČR trvalé bydliště. Výjimku tvoří ženy na mateřské či rodičovské dovolené, studenti do 26 let nebo uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadu práce.⁹⁰ Rozhodným obdobím je kalendářní rok a pojistné je ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu, přičemž VZ je 50 % DZD dle § 7 ZDP.^{91 92} Pro zdravotní pojištění OSVČ je stanoven minimální vyměřovací základ a minimální výše zálohy.

Poplatník platí pojistné na zdravotní pojištění ve formě záloh. Zálohy jsou splatné od 1. dne kalendářního měsíce, za který má být uhrazeno, do 8. dne následujícího měsíce. Je-li OSVČ zároveň zaměstnancem a samostatná výdělečná činnost není hlavním zdrojem příjmů, není povinna platit zálohy na zdravotní pojištění. Je-li úhrn záloh vyšší než vypočtené pojistné, zdravotní pojišťovna je povinna vrátit přeplatek do 1 měsíce ode dne zjištění přeplatku. Je-li úhrn záloh nižší než vypočtené pojistné, jedná se o doplatek pojistného, a OSVČ je povinna doplatek uhradit.⁹³

Minimální měsíční VZ pro **zdravotní pojištění** se odvozuje z průměrné měsíční mzdy a pro rok 2022 činí 19 445,50 Kč, tj. 233 346 Kč ročně. Minimální měsíční záloha na pojistné je 2 627 Kč, ročně 31 524 Kč.⁹⁴

1.12 Daňová optimalizace

Daňová optimalizace představuje legální aktivity, jimiž se fyzická osoba snaží minimalizovat svou daňovou povinnost. Prostředkem daňové optimalizace je využití dostupných zákonných možností. Jedná se o využití mezer v daňových zákonech,

⁸⁹ Sociální pojištění v roce 2022. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni-v-roce-2022/>.

⁹⁰ DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019.

⁹¹ § 3a ZP.

⁹² § 4 ZP.

⁹³ ČERVINKA, Tomáš. Zdravotní pojištění zaměstnavatelů, zaměstnanců a OSVČ: s komentářem a příklady 2022.

⁹⁴ Změny v platbě zdravotního pojištění od 1. 1. 2022. Dostupné z: <https://www.vozp.cz/aktuality/zmeny-v-platbe-zdravotniho-pojisteni-od-1-1-2022>.

vhodnou volbu odepisování majetku, uplatnění veškerých slev na dani, využití osvobození od daně a položky snižující základ daně.⁹⁵

Paušální výdaje

Poplatník daně z příjmů fyzických osob se může rozhodnout, zda uplatní výdaje skutečně vynaložené na zajištění a udržení příjmů (skutečné výdaje), nebo má možnost uplatnit výdaje stanovené procentem z příjmů (paušální výdaje). Způsob uplatnění výdajů nelze zpětně měnit. Paušální výdaje lze uplatnit u příjmů dle § 7 ZDP a příjmů z nájmu dle § 9 ZDP.⁹⁶ Má-li poplatník více druhů příjmů spadajících do základu daně dle § 7 ZDP, musí paušální výdaje uplatnit na všechny příjmy nebo na žádné. Kombinace v rámci jednoho paragrafu není povolena. Má-li však poplatník příjmy v různých dílčích základech daně, lze kombinovat výdaje skutečné a paušální.⁹⁷ Maximální výše příjmů, ze které lze vypočítat paušální výdaje, je 2 000 000 Kč.⁹⁸

⁹⁵ KLIMEŠOVÁ, Ludmila. Daňová optimalizace.

⁹⁶ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnížší daň.

⁹⁷ BERÁNEK, Petr. Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ a další poplatníky s dílčím základem v § 7.

⁹⁸ Paušální výdaje. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/pausalni-vydaje/>.

Tabulka 3: Paušální výdaje (Zdroj: vlastní zpracování dle § 7 ZDP)

Činnost	% z příjmů	Maximální limit
Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství	80 %	1 600 000 Kč
Živnostenské podnikání	60 %	1 200 000 Kč
Nájem majetku patřícího do obchodního majetku	30 %	600 000 Kč
Jiná samostatná činnost	40 %	800 000 Kč

Mezi **výhody** uplatnění paušálních výdajů patří jednoduchost evidence, poplatník je povinen vést pouze záznamy o příjmech dle § 7 nebo § 9 ZDP a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s činností či nájmem. Další výhodou je možnost rozhodnutí, přičemž poplatník se může pro uplatnění paušálních výdajů rozhodnout na začátku, v průběhu i na konci zdaňovacího období. Poplatník si správnou volbou výdajů může snížit základ daně, tím pádem také vypočtenou daň a vyměřovací základ pro odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění. **Nevýhodou** uplatnění paušálních výdajů je nemožnost současného uplatnění daňových odpisů hmotného a nehmotného majetku a nemožnost uplatnění paušálních výdajů na dopravu.⁹⁹

Odpisy hmotného majetku

Má-li poplatník daně z příjmů FO příjmy dle § 7 nebo § 9 ZDP, jsou daňové odpisy součástí daňových výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Hmotný majetek může odepisovat odpisovatel, který má k věci vlastnické právo.¹⁰⁰

V prvním roce odepisování poplatník zařadí majetek do odpisové skupiny a určí způsob odpisování rovnoměrný či zrychlený, který v průběhu nelze změnit. Odpisová skupina určuje minimální dobu odepisování. Hmotný majetek lze odepisovat do výše vstupní ceny nebo zvýšení vstupní ceny.¹⁰¹

⁹⁹ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň. Ostrava: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-195-6.

¹⁰⁰ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň. Ostrava: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-195-6.

¹⁰¹ § 30 ZDP.

Poplatník není povinen majetek odpisovat. Umožňuje-li to zákon, má poplatník možnost odpisování přerušit. Při pokračování odpisování musí navázat na dříve zvolený způsob odpisování.¹⁰²

Tabulka 4: Odpisové skupiny (Zdroj: vlastní zpracování dle § 30 ZDP a přílohy č. 1 k ZDP)

Odpisová skupina	Doba odpisování	Příklad majetku
1	3 roky	počítače, kamery, stroje pro zemědělství
2	5 let	stavby ze dřeva, automobily, nábytek
3	10 let	stavby z betonu, klimatizace, lodě
4	20 let	budovy, stožáry, komíny, koupaliště
5	30 let	silnice, podzemní stavby, studny
6	50 let	hotely, administrativní budovy, muzea

Zákon umožňuje u **rovnoměrného odpisování** použití nižších sazeb. Poplatník má možnost na základě svého rozhodnutí využít takovou sazbu pro odpisování, jakou potřebuje pro úpravu základu daně. Odpisová sazba však nesmí překročit maximální sazbu stanovenou v § 31 ZDP. Zvolenou odpisovou sazbu lze měnit každý rok.¹⁰³

Výpočet rovnoměrných odpisů

V prvním roce odpisování: $odpis = \frac{vstupní\ cena * odpisová\ sazba\ pro\ první\ rok}{100}$

V dalších letech odpisování: $odpis = \frac{vstupní\ cena * odpisová\ sazba\ pro\ další\ roky}{100}$

¹⁰² DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019.

¹⁰³ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023.

Tabulka 5: Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování (Zdroj: vlastní zpracování dle § 31 ZDP)

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	2,2	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zrychlené odpisování je vhodné využít v případě, když poplatník pořídil nový hmotný majetek, který zařadil do obchodního majetku a vykazuje vysoký základ daně dle § 7 ZDP. V prvním roce zrychleného odpisování jsou daňové odpisy výrazně vyšší než u rovnoměrného odpisování.¹⁰⁴

Výpočet zrychlených odpisů

$$\text{V prvním roce odpisování: } odpis = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{koeficient pro první rok}}$$

$$\text{V dalších letech odpisování: } odpis = \frac{2 * \text{zůstatková cena}}{(\text{koeficient pro další roky} - \text{počet odepsaných let})}$$

Tabulka 6: Koeficienty pro zrychlené odpisování (vlastní zpracování dle § 32 ZDP)

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

¹⁰⁴ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň.

Příjmy a výdaje spolupracujících osob

ZDP umožňuje poplatníkovi rozdělit základ daně mezi poplatníka a spolupracující osobu a tím legálně optimalizovat daňovou povinnost poplatníka. Institut spolupracující osoby je často využíván ke snížení celkových odvodů zdravotního a sociálního pojištění a ke snížení základu daně v případě, kdy základ daně přesáhl limit pro uplatnění druhé sazby daně ve výši 23 %.¹⁰⁵

Spolupracující osoba může být pouze:

- manžel, manželka, registrovaný partner,
- osoby hospodařící s poplatníkem ve stejné domácnosti (děti, rodiče, druh),
- členové rodiny zúčastnění na provozu rodinného závodu.¹⁰⁶

Mezi manželi nemůže vzniknout pracovněprávní vztah, a proto je institut spolupracující osoby výhodný, pokud spolupracující osoba (manžel/ka) má nízké nebo žádné zdanitelné příjmy. V případě přerozdělení příjmů a výdajů dosahuje spolupracující osoba legálních zdanitelných příjmů, je pojištěna v systému sociálního a zdravotního pojištění a také může uplatnit slevy na dani.¹⁰⁷

Na spolupracující osobu lze rozdělit příjmy a výdaje dle § 7 odst. 1 písm. a) až c) ZDP, tedy zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, živnostenského podnikání, jiného podnikání. Dále lze na spolupracující osobu přerozdělit příjmy a výdaje z užití nebo poskytnutí autorských práv, z nájmu majetku, který je zařazen v obchodním majetku a z výkonu nezávislého povolání.¹⁰⁸

Příjmy a výdaje nelze rozdělit na dítě bez ukončené povinné školní docházky a na dítě, jestliže je na něj ve stejném měsíci uplatňováno daňové zvýhodnění. Rozdělení příjmů a výdajů také nelze uplatnit na manžela, je-li na něj uplatněna sleva na manžela a na poplatníka, který zemřel.¹⁰⁹

¹⁰⁵ BERÁNEK, Petr. Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7.

¹⁰⁶ Spolupracující osoba v podnikání. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/spolupracujici-osoba-v-podnikani/>.

¹⁰⁷ Spolupráce osob a výhody jejího uplatnění. Dostupné z: <https://www.daneproliidi.cz/aktualita/itemid5259949.htm>.

¹⁰⁸ MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnížší daň.

¹⁰⁹ PORADCE. Optimalizace daně: bez chyb, pokut a penále.

Vždy se přerozdělují pouze příjmy a výdaje, přičemž podíl na příjmech a podíl na výdajích musí být pro spolupracující osobu shodný. Vykazuje-li poplatník daňovou ztrátu, lze rozdělit na spolupracující osobu i ztrátu.¹¹⁰

Zákon o dani z příjmů FO v § 13 rozděluje příjmy a výdaje připadající na spolupracující osobu tak, aby podíl příjmů a výdajů spolupracující osoby nebyl vyšší než 30 % a částka, o kterou příjmy převyšují výdaje, nebyla vyšší než 180 000 Kč za zdaňovací období, tedy maximálně 15 000 Kč za kalendářní měsíc. Je-li spolupracující osobu manžel (manželka), jsou příjmy a výdaje rozděleny tak, aby podíl příjmů a výdajů, které připadají na manžela, nečinil více než 50 % a částka, o kterou příjmy převyšují výdaje, nebyla vyšší než 540 000 Kč za zdaňovací období, tedy maximálně 45 000 Kč za kalendářní měsíc.¹¹¹

Spolupracující osoba nepotřebuje živnostenské oprávnění, ale z hlediska daně z příjmů a pojistného je považována za OSVČ. Spolupracující osoba má povinnost registrace na finančním úřadě a je jí přiděleno DIČ, platí zálohy na sociální a zdravotní pojištění.¹¹²

Paušální daň

Přihlásí-li se poplatník do paušálního režimu, je výše paušální daně, tedy také sociálního a zdravotního pojištění, od roku 2021 dána zákonem. Pro vstup do paušálního režimu musí poplatník podat oznámení do 10. 1. daného roku. Poplatník má povinnost splnit tyto podmínky pro vstup do paušálního režimu:

- je osobou samostatně výdělečně činnou z hlediska zdravotního i sociálního pojištění,
- jeho příjmy nepřesáhly 1 000 000 Kč,
- není plátcem DPH,
- není společníkem v.o.s. ani komplementářem k.s.,
- nebylo s ním zahájeno neukončené insolvenční řízení,
- nemá příjmy dle § 6 ZDP.¹¹³

¹¹⁰ BERÁNEK, Petr. Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7.

¹¹¹ § 13 ZDP.

¹¹² Spolupracující osoba – co a jak lze či nelze rozdělit. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/spolupracujici-osoba---co-a-jak-lze-ci-nelze-rozde/>.

¹¹³ BERÁNEK, Petr. Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7.

Režim paušální daně spočívá v jedné měsíční platbě, která v roce 2022 zahrnovala daň z příjmů ve výši 100 Kč, sociální pojištění ve výši 3 267 Kč a zdravotné pojištění v částce 2 627 Kč. Celkem poplatník v paušálním režimu odváděl měsíční platbu 5 994 Kč.

Nevýhodou režimu paušální daně je nemožnost uplatnit výdaje, slevy na dani, daňová zvýhodnění, daňový bonus, ani nelze využít institutu spolupracující osoby.¹¹⁴

Od roku 2023 je zvýšena hranice ročních příjmů pro přihlášení k paušální dani na 2 000 000 Kč. Další novinkou roku 2023 je zavedení tří paušálních pásem s odlišnými měsíčními zálohami, které jsou odvozeny primárně od výše příjmů, sekundárně od druhu vykonávané činnosti. Se zavedením pásem se zvyšuje limit příjmů umožňující vstup do paušálního režimu na 50 000 Kč ročně. Tyto příjmy mohou být z kapitálového majetku nebo z nájmu.¹¹⁵

Tabulka 7: Výše měsíční zálohy na paušální daň (Zdroj: vlastní zpracování dle ¹¹⁶)

	Celková paušální platba	Daň z příjmů	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na zdravotní pojištění
I. pásmo	6 208 Kč	100 Kč	3 386 Kč	2 722 Kč
II. pásmo	16 000 Kč	4 963 Kč	7 446 Kč	3 591 Kč
III. pásmo	26 000 Kč	9 320 Kč	11 388 Kč	5 292 Kč

Do prvního pásma spadají živnostníci s ročními příjmy do 1 000 000 Kč, dále OSVČ s příjmy do 2 mil. Kč s uplatnitelným výdajovým paušálem 80 % a také OSVČ s ročními příjmy do 1,5 mil. Kč s uplatnitelným výdajovým paušálem 60 % či 80 %. Druhé pásmo je určeno pro OSVČ s příjmy do 1 500 000 Kč za rok, které se nevešly z důvodu 40 % výdajového paušálu do prvního pásma a také pro OSVČ s ročními

¹¹⁴ Paušální daň 2022. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/danove-priznani/pausalni-dan-2022/>.

¹¹⁵ K paušální dani se nově přihlásíte i s příjmy do 2 milionů, oznámení podáte na finančním úřadě, poštou i elektronicky do 10. ledna. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2023/k-pausalni-dani-se-nove-prihlasite-i-s-p-49902>.

¹¹⁶ K paušální dani se nově přihlásíte i s příjmy do 2 milionů, oznámení podáte na finančním úřadě, poštou i elektronicky do 10. ledna. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2023/k-pausalni-dani-se-nove-prihlasite-i-s-p-49902>.

příjmy do 2 mil. Kč s uplatnitelným 60 % výdajovým paušálem. Do třetího pásma spadají OSVČ s příjmy do 2 mil. Kč za rok, které se nevešly s důvodu 40 % výdajovému paušálu do nižšího pásma.¹¹⁷

Poplatník v paušálním režimu si jedním formulářem a jednou měsíční platbou splní všechny tři povinnosti. Měsíční platba paušální daně zahrnuje zdravotní pojištění v minimální výši, pojistné na sociální zabezpečení v minimální výši navýšené o 15 %, jelikož OSVČ v paušálním režimu se považuje za osobu vykonávající hlavní činnost, a daň z příjmů fyzických. Záloha je splatná k 20. dni v měsíci. S paušální daní poplatníkovi odpadá povinnost podávat daňové přiznání a přehledy pojistného.¹¹⁸

2 Analýza současného stavu

Analytická část bakalářské práce představuje poplatníka DPFO. Popisuje jeho ekonomickou situaci, obsahuje výčet příjmů rozdělených dle jednotlivých § ZDP. Seznamuje čtenáře s možnostmi poplatníka, jak upravit základ daně nebo samotnou vypočtenou daňovou povinnost. Informace obsažené v této kapitole jsou potřebné pro stanovení základu daně, daňového zatížení a odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Práce vychází z fiktivních údajů.

2.1 Základní údaje o poplatníkovi

Panu Čestmíru Novákovi je 43 let. Vystudoval střední školu s maturitou, obor umělecký kovář a zámečnický. Po střední škole byl 15 let zaměstnaný v oboru. V roce 2015 se rozhodl, že již načerpal potřebné znalosti a dovednosti a požádal o živnostenské oprávnění jako umělecký kovář. Kovářství je živností ohlašovací řemeslnou, pro kterou musel pan Novák splnit zákonem stanovené podmínky. Jelikož má pan Novák maturitu v oboru i dostatečnou praxi, obdržel živnostenské oprávnění bez problému. Tato samostatná činnost uměleckého kováře je jeho hlavním zdrojem příjmů.

Pan Novák je daňovým rezidentem České republiky. V roce 2019 se stal dobrovolným plátcem DPH, jelikož nakupuje od plátce a většinou fakturuje taktéž plátcům, z toho

¹¹⁷ K paušální dani se nově přihlásíte i s příjmy do 2 milionů, oznámení podáte na finančním úřadě, poštou i elektronicky do 10. ledna. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2023/k-pausalni-dani-se-nove-prihlasite-i-s-p-49902>.

¹¹⁸ HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023.

důvodu pro něj tohle rozhodnutí bylo výhodné. Poplatník není účetní jednotkou, vede daňovou evidenci. Minulé zdaňovací období uplatňoval skutečné výdaje.

K příjmům ze samostatné činnosti pobírá pan Novák také příjmy ze závislé činnosti. Pracuje na dohodu o provedení práce. U zaměstnavatele nepodepsal prohlášení poplatníka.

Od roku 2014 byl pan Novák společníkem ve společnosti jeho nejlepšího přítele MN, s.r.o. V roce 2022 se rozhodl ukončit tuto účast jako společník a byl mu vyplacen vypořádací podíl.

Pan Novák žije ve společné domácnosti se svojí manželkou Kateřinou a dvěma dětmi, Jindřichem a Annou. Dcera Anna má 6 let a navštěvuje mateřskou školu a syn Jindřich má 1,5 roku a manželka Kateřina je s ním na rodičovské dovolené. Pobírá rodičovský příspěvek.

Dalším významným příjmem pana Nováka je příjem z pronájmu bytu 3+kk, který si pořídil před 20 lety ze stavebního spoření, které dostal od svých rodičů. Byt v roce 2003 pořídil za cenu 800 000 Kč.

V roce 2019 se rozhodl pro investici do jejich rodinného domu, ve kterém s rodinou bydlí. Polovina domu prošla kompletní rekonstrukcí. Cena rekonstrukce činila 1 500 000 Kč, manželé Novákoví si vzali hypotéční úvěr na částku 1 000 000 Kč.

V roce 2022 pan Novák daroval krvetvorné buňky. Jelikož je pan Novák velmi rodinně založený člověk, daruje každý rok peněžitý dar dětské nemocnici v Brně a ani letos tomu nebylo jinak. V tomto roce obdržel splátku zápůjčky včetně úroků.

Rok 2021 byl pro pana Nováka mimořádně úspěšným rokem, jeho daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč, má tedy povinnost v roce 2022 uhradit zálohy na daň. Z důvodu úspěšného roku se pan Novák rozhodl pro koupi nové dodávky v pořizovací hodnotě 550 000 Kč. Automobil bude využívat výhradně pro účely podnikání.

2.2 Řešení modelového zadání

Tato část bakalářské práce rozděluje poplatníkovy příjmy na dílčí základy daně dle § 6 až § 10 ZDP. Dále jsou specifikovány částky slev na dani, nezdanitelných částí základu daně, daňových zvýhodnění a uhrazených záloh. Zaoobírá se také tématem zvláštní sazby daně dle § 36 ZDP.

Příjmy ze závislé činnosti

Pan Novák pracoval celý rok na dohodu o provedení práce pro střední školu, kterou sám navštěvoval. Každou středu dojížděl vyučovat praxe. Za tuto činnost mu měsíčně náležela mzda v hrubé výši 7 500 Kč. U zaměstnavatele nepodepsal prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob. Každý měsíc mu proto byla ze mzdy stržena srážková daň ve výši 15 %, tedy 1 125 Kč dle § 36 odst. 2 písm. m) ZDP. Jeho čistý měsíční příjem tedy byl 6 375 Kč.

Příjmy ze samostatné činnosti

Hlavním zdrojem příjmů pana Nováka je podnikání na základě živnostenského oprávnění. Předmětem podnikání je kovářství a podkovářství. Příjmy za zdaňovací období činily 975 400 Kč. V současné době uplatňuje skutečné výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, má tedy povinnost vést daňovou evidenci dle § 7b ZDP. Skutečné výdaje činily celkem 249 650 Kč.

Následující tabulka obsahuje údaje o příjmech a výdajích pana Nováka za zdaňovací období. Pro stanovení dílčího základu daně dle § 7 jsou následující údaje nezbytné.

Tabulka 8: Příjmy a výdaje podle § 7 ZDP (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
Příjmy	975 400 Kč
Tržby za výrobky	847 600 Kč
Tržby za prodaný nezpracovaný materiál	127 800 Kč
Skutečné výdaje	249 650 Kč
Dílčí základ daně dle § 7 ZDP	725 750 Kč

Příjmy z kapitálového majetku

V roce 2021 půjčil pan Novák svému příteli 50 000 Kč. V roce 2022 činily úroky z této poskytnuté zápůjčky 1 350 Kč. Dílčím základem daně dle § 8 ZDP je částka přijatých úroků nesnížená o výdaje. V případě pana Nováka je dílčím základem daně 1 350 Kč.

Příjmy z nájmu

V roce 2003 si pan Novák s manželkou pořídili byt 3+kk, ve kterém několik let bydleli. Pořizovací cena 800 000 Kč byla financována z peněz, které pan Čestmír dostal od svých rodičů jako stavební spoření. Již několik let je byt pronajímán za částku 16 000 Kč měsíčně, tedy 192 000 Kč ročně. Dle § 9 odst. 3 ZDP je příjem možné ponížít o výdaje skutečně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu. Tyto výdaje v případě pana Nováka činily 43 800 za drobné opravy a udržování. Druhou možností je uplatnění paušální částky výdajů ve výši 30 % z dosažených příjmů, tedy částka 57 600 Kč.

Tabulka 9: Příjmy a výdaje podle § 9 ZDP (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
Příjmy	192 000 Kč
Skutečné výdaje	43 800 Kč
Paušální výdaje	57 600 Kč

Ostatní příjmy

Pan Novák byl od roku 2014 společníkem společnosti MN, s.r.o. V roce 2014, jakožto nepodnikatel, vložil do společnosti částku 30 000 Kč. Za jeho účast ve společnosti mu byl vyčíslen vypořádací podíl ve výši 120 000 Kč.

Dle § 10 odst. 4 ZDP je základem daně příjem, který je snížen o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení. Výdajem u vypořádacího podílu je dle § 10 odst. 6 ZDP nabývací cena podílu. Příjmy z vypořádacího podílu jsou zdaněny srážkovou daní ve výši 15 % dle § 36 ZDP. Sražená daň činí 13 500 Kč. Čistý příjem pana Nováka z vypořádacího podílu činí 106 500 Kč.

Nezdanitelné části základu daně

Pan Novák má možnost si od základu daně odečíst položky, kterou jsou nezdanitelné. Mezi tyto položky patří dar poskytnutý na blahodárné účely, úroky z hypotéčního úvěru, příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo také darování krvevorných buněk.

V případě bezúplatného plnění si může pan Novák odečíst od základu daně hodnotu daru, která musí činit minimálně 2 % ze základu daně nebo 1 000 Kč, zároveň nesmí hodnota daru překročit 15 % základu daně. Dar poskytnutý panem Novákem byl ve výši 3 000 Kč, splňuje tedy podmínky a může být od základu daně odečtena celá částka.

Poplatník se v roce 2022 stal dárcem krvetvorných buněk a tento odběr podstoupil jednou. Neobdržel finanční náhradu výdajů spojených s odběrem, může si tedy snížit základ daně o 20 000 Kč.

Úroky plynoucí z hypotéčního úvěru činily 21 276 Kč. Dle § 15 odst. 4 má poplatník možnost si od základu daně odečíst maximálně 150 000 Kč ročně. Zaplaceno bylo však 21 276 Kč, tzn. že od základu daně si odečte tuto částku.

Tabulka 10: Nezdavitelné části základu daně (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
Bezúplatné plnění	3 000 Kč
Úroky	21 276 Kč
Dar krvetvorných buněk	20 000 Kč
Celkem	44 276 Kč

Slevy na dani

Pan Novák si uplatňuje základní slevu na poplatníka dle § 35ba odst. 1 písm. a) ve výši 30 840 Kč. Dcera pana Nováka navštěvovala po celý rok předškolní zařízení, na což rodiče vynaložili 9 650 Kč. Dle § 35bb odst. 1 má poplatník právo na slevu za umístění dítěte do předškolního zařízení. Slevu lze dle odst. 4 uplatnit do výše minimální mzdy, která pro rok 2022 činila 16 200 Kč. Manželé Novákovi však vynaložili 9 650 Kč, lze si tedy odečíst pouze tuto částku. Roční příjmy paní Kateřiny jsou nižší než 68 000 Kč, jelikož rodičovský příspěvek se do vlastních příjmů nezahrnuje, proto pan Novák uplatňuje také slevu na manželku ve výši 24 840 Kč dle § 35ba ZDP.

Tabulka 11: Slevy na dani (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Sleva za umístění dítěte	9 650 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč
Slevy na dani celkem	65 330 Kč

Daňové zvýhodnění

S panem Novákem ve společné domácnosti žijí manželka a 2 děti. S mladším synem Jindřichem je paní Nováková na rodičovské dovolené, dcera Anna navštěvuje mateřskou školu. Dle § 35c odst. 1 ZDP má poplatník, pan Novák, nárok na daňové zvýhodnění na každé z vyživovaných dětí.

Tabulka 12: Daňové zvýhodnění (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
První dítě	15 204 Kč
Druhé dítě	22 320 Kč
Daňová zvýhodnění celkem	37 524 Kč

Zálohy na daň

V roce 2021 se panu Novákovi dařilo a jeho daňová povinnost překročila částku 30 000 Kč. Poplatník měl tedy v roce 2022 povinnost uhradit zálohy na daň, a to ve výši 40 % z poslední známé daňové povinnosti dle § 38a ZDP. Poslední známá daňová povinnost pana Nováka byla ve výši 31 5640 Kč, výše jedné zálohy je po zaokrouhlení 12 700 Kč.

Tabulka 13: Přehled uhrazených záloh (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
Záloha uhrazena 15.6.	12 700 Kč
Záloha uhrazena 15.12.	12 700 Kč
Zálohy celkem	25 400 Kč

3 Vlastní návrhy řešení

Následující část bakalářské práce obsahuje několik návrhů variant daňové optimalizace a s nimi související výpočet daňové povinnosti poplatníka daně z příjmů fyzických osob. Vypočteny jsou také odvody pojistného na sociální a zdravotní pojištění a celková odvodová povinnost poplatníka, a to pro každou variantu řešení zvlášť. K výpočtu jsou využity prostředky daňové optimalizace vhodné ke snížení základu daně, a tím i výsledné daňové povinnosti. Poté jsou varianty mezi sebou porovnány a je vybrána nejvhodnější z nich. Výpočty jsou prováděny na základě platné legislativy a informací uvedených v předchozí části bakalářské práce, které jsou potřebné k výpočtu základu daně a daňové povinnosti poplatníka.

V první variantě je vypočtena daňová povinnost v situaci, kdy poplatník od příjmů odečítá skutečně vynaložené výdaje. V druhém případě poplatník uplatní výdaje stanovené procentem z příjmů ze samostatné činnosti.

Ve třetí variantě převádí poplatník 49 % příjmů a paušálních výdajů na spolupracující osobu, manželku. Další možností institutu spolupracující osoby je převedení 50 % příjmů a skutečných výdajů. Tato možnost optimalizace je uvedena ve čtvrté variantě.

Pátá varianta se zaměřuje na využití rovnoměrného odpisu jako daňově uznatelného výdaje při využití skutečných výdajů. Oproti tomu poslední varianta zvažuje odpis zrychlený.

Pan Novák podává daňové přiznání elektronicky, má tedy povinnost podat daňové přiznání do 2.5.2023. Ve výpočtových tabulkách daňové povinnosti jsou zvýrazněny dílčí základy daně, vypočtený a upravený základ daně, vypočtená částka daně před úpravami a po úpravách a výsledná daňová povinnost či přeplatek. V tabulkách výpočtu pojistného na sociální a zdravotní pojištění je zvýrazněno vypočtené pojistné za rok 2022 a částka nedoplatku či přeplatku. V tabulkách celkové odvodové povinnosti poplatníka je zvýrazněna celková odváděná částka.

Celá následující kapitola uvažuje ve výpočtových tabulkách nedoplatky na dani či SP a ZP jako plusová čísla, oproti tomu přeplatky (daňový bonus) jsou čísla minusová.

Varianta paušální daně nebude uvažována z důvodu nesplnění podmínek, jelikož poplatník je plátcem DPH.

3.1 Varianta A – využití skutečných výdajů

V této variantě je vypočtena DPFO pana Nováka za rok 2022 s využitím skutečných výdajů. Poplatník má dle § 36 odst. 6 ZDP možnost zahrnout jako DZD příjmy z dohody o provedení práce dle § 6 ZDP do daňového přiznání. V tom případě se stržená srážková daň započte na jeho celkovou daňovou povinnost. Pro pana Nováka to ovšem nemá žádný účinek daňové optimalizace, jelikož „spotřeboval“ celou částku slev (po odečtení slev od částky daně mu stále vychází daňová povinnost). Je-li daň před uplatněním slev nižší než celková částka slev, poté je pro poplatníka výhodné uvést v DP také DZD dle § 6 ZDP.

Dílčí základ daně podle § 7 ZDP je vypočítán jako rozdíl příjmů ve výši 975 400 Kč a skutečně vynaložených výdajů ve výši 249 650 Kč. DZD podle § 7 ZDP vychází v částce 725 750 Kč.

Pan Novák také zdaňuje úroky z poskytnuté zápůjčky dle § 8 ZDP ve výši 1 350 Kč. DZD podle § 9 ZDP vychází v částce 148 200 Kč a je vypočítán jako rozdíl příjmů z nájmu (192 000 Kč) a skutečných výdajů na dosažení, zajištění a udržení 43 800 Kč.

V roce 2022 byl panu Novákovi vyplacen příjem ve výši 106 500 Kč z vypořádacího podílu, jelikož zanikla jeho účast společníka v s.r.o. Příjem je již plátcem zdaněn srážkovou daní v částce 13 500 Kč. Tuto částku srážkové daně nelze zohlednit v daňovém přiznání.

Poslední známá daňová povinnost pana Nováka překročila 30 000 Kč, měl tedy povinnost odvádět v průběhu roku 2022 zálohy na daň. Zálohy odváděl dvakrát ročně ve výši 40 % z poslední známé daňové povinnosti. Výše jedné zálohy vychází ve výši 12 700 Kč, celkem 25 400 Kč. K zjištění, zda se jedná o přeplatek či nedoplatek je nutno uhrazené zálohy odečíst.

Tabulka 14: Výpočet daňové povinnosti, varianta A (Zdroj: vlastní zpracování)

Dílčí základ daně § 7 ZDP		725 750 Kč
Příjmy		975 400 Kč
Skutečné výdaje		249 650 Kč
Dílčí základ daně § 8 ZDP		1 350 Kč
Příjmy		1 350 Kč
Dílčí základ daně § 9 ZDP		148 200 Kč
Příjmy		192 000 Kč
Skutečné výdaje		43 800 Kč
Základ daně (§ 7 až § 10 ZDP)		875 300 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar	3 000 Kč
	Úroky z hypotéčního úvěru	21 276 Kč
	Dar krvevorných buněk	20 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem		44 276 Kč
ZD po odečtení nezdanitelných částí základu daně		831 024 Kč
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		831 000 Kč
Sazba daně		15 %
Částka daně (na koruny nahoru)		124 650 Kč
Slevy	Poplatník	30 840 Kč
	Umístění dítěte	9 650 Kč
	Manželka	24 840 Kč
Slevy na dani celkem		65 330 Kč
Daň po slevách		59 320 Kč
Daňová zvýhodnění	1. dítě	15 204 Kč
	2. dítě	22 320 Kč
Daňová zvýhodnění celkem		37 524 Kč
Daňová povinnost (nedoplatek)		21 796 Kč
Zaplacené zálohy		25 400 Kč
Přeplatek na dani		-3 604 Kč

K výpočtu daňového zatížení je zásadní stanovit DZD pro jednotlivé druhy příjmů. Veškeré DZD dle § 7 až § 10 ZDP se sečtou a zjistí se základ daně, který činí 875 300 Kč. Od základu daně se odečtou nezdánitelné části základu daně. V případě pana Nováka se jedná o dar ve výši 3 000 Kč, úroky z hypotéčního úvěru ve výši 21 276 Kč a dar krvevorných buněk, za který lze odečíst částku 20 000 Kč. Základ daně, snížený o nezdánitelné části základu daně, se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů. Jelikož základ daně je nižší než 48násobek průměrné mzdy, daň se počítá v sazbě 15 % ze základu daně. Vypočtená částka daně ve výši 124 650 Kč se poníží o slevy na dani v částce 65 330 Kč. Pan Novák uplatňuje slevu na poplatníka, za umístění dítěte a na manželku. Daň po odečtení slev činí 59 320 Kč. Od této částky se odečtou daňová zvýhodnění v částce 37 524 Kč. Po odečtení daňového zvýhodnění vychází daňová povinnost ve výši **21 796 Kč**. Jelikož pan Novák v průběhu roku uhradil zálohy ve výši 25 400 Kč, započte se tato částka na daňovou povinnost, výsledkem je přeplatek na dani ve výši 3 604 Kč.

Tabulka 15: Výpočet pojistného SP a ZP, varianta A (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
DZD dle § 7 ZDP	725 750 Kč	725 750 Kč
Vyměřovací základ	362 875 Kč	362 875 Kč
Minimální VZ	116 736 Kč	233 466 Kč
Sazba	29,2 %	13,5 %
Pojistné za rok 2022	105 960 Kč	48 989 Kč
Zaplacené zálohy	78 564 Kč	42 252 Kč
Nedoplatek	27 396 Kč	6 737 Kč
Měsíční výše záloh pro 2023	8 830 Kč	4 083 Kč

Pojistné na sociální pojištění se stanoví z vyměřovacího základu, který se rovná 50 % dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP. Nedosáhne-li vyměřovací základ pana Nováka minimálního státem určeného vyměřovacího základu, stanoví se pojistné z tohoto minimálního VZ. V případě pana Nováka se pojistné stanoví z vyměřovacího základu ve výši 362 875 Kč a pojistné činí 105 960 Kč. Z roku 2021 měl pan Novák stanovenou měsíční zálohu ve výši 6 547 Kč, tj. 78 564 Kč ročně. Po odečtení uhrazených záloh vychází doplatek 27 396 Kč.

Pojistné na zdravotní pojištění se počítá z vyměřovacího základu, který je shodný s vyměřovacím základem pro sociální pojištění. Pokud VZ nedosáhne minimálního ročního VZ, stanoví se pojistné z minimálního. Vyměřovací základ pana Nováka podmínku splňuje, pojistné ve výši 13,5 % se tedy vypočte z částky 362 875 Kč. Pojistné na zdravotní pojištění činí 48 989 Kč. U zdravotního pojištění měl stanovenou zálohu ve výši 3 521 Kč měsíčně, tedy 42 252 Kč ročně. Po odečtení záloh vychází doplatek 6 737 Kč.

Následující tabulka zobrazuje celkovou odvodovou povinnost pana Nováka. Daňová povinnost před odečtením záloh činí 21 796 Kč. Pojistné na sociální pojištění je v částce 105 960 Kč, pojistné na zdravotní pojištění ve výši 48 989 Kč a také je nutno připočíst sraženou daň z vypořádacího podílu ve výši 13 500 Kč a sraženou daň z příjmů dle § 6 ZDP, taktéž ve výši 13 500 Kč. Celková odvodová povinnost pana Nováka při variantě A činí **203 745 Kč**.

Tabulka 16: Celková odvodová povinnost, varianta A (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
DPFO	48 796 Kč
— daňový bonus (-) / nedoplatek (+)	21 796 Kč
— nezapočtená srážková daň	27 000 Kč
SP	105 960 Kč
ZP	48 989 Kč
Celkem	203 745 Kč

3.2 Varianta B – výdaje stanovené procentem z příjmů ze samostatné činnosti

V této variantě je vypočítána daňová povinnost poplatníka za použití výdajů stanovených procentem z příjmů. Tento způsob optimalizace patří mezi nejčastěji využívané metody. Poplatník nemá povinnost vést účetnictví nebo daňovou evidenci, pouze záznamy o příjmech a evidenci pohledávek souvisejících se samostatnou činností. Poplatník nemá povinnost evidovat skutečné výdaje, protože v částce paušálních výdajů jsou zahrnuty veškeré výdaje vztahující se k činnosti.

Metoda optimalizace paušálních výdajů lze aplikovat na příjmy dle § 7 ZDP, ale také na příjmy z nájmu dle § 9 ZDP. Pan Novák se v této variantě rozhodl pro uplatnění paušálních výdajů pouze podle § 7 odst. 7 ZDP z příjmů ze samostatné činnosti. Pan Novák vykonává řemeslnou činnost, může tedy jako paušální výdaj použít až 80 % z příjmů ze samostatné činnosti. Částka paušálních výdajů, 80 % z příjmů, které jsou ve výši 975 400 Kč, vychází v částce 780 320 Kč. Maximální částka, kterou si může poplatník uplatnit je 1 600 000 Kč. Tento limit pan Novák splňuje, uplatní si tedy celou vypočtenou částku paušálních výdajů.

Následující tabulka zobrazuje výpočet daňové povinnosti poplatníka se zahrnutím DZD dle § 6 ZDP do výpočtu, přičemž činí 90 000 Kč. DZD dle § 7 ZDP je 195 080 Kč, jelikož od příjmů ve výši 975 400 Kč byly odečteny paušální výdaje v částce 780 320 Kč. Celkový základ daně je ve výši 434 630 Kč, po odečtení nezdanitelných částí daně a zaokrouhlení 390 300 Kč. Sazba daně je 15 % ze základu daně. Částka daně činí 58 545 Kč, po odečtení slev vychází jako nulová.

Pro poplatníka je výhodné zahrnout příjmy ze závislé činnosti do daňového priznání, jelikož sražená daň z těchto příjmů se započte na jeho celkovou daňovou povinnost a chová se jako daň zálohová. Jelikož daň vychází nulová, je částka daňového zvýhodnění 37 524 Kč daňovým bonusem. Částka se následně sníží také o uhrazené zálohy a strženou srážkovou daň. Výsledná částka 76 424 Kč je přeplatkem. Pan Novák odvádí nulovou daň a může správce daně požádat o vrácení přeplatku. Správce daně má povinnost vrátit přeplatek do 30 dnů od obdržení žádosti o vrácení.¹¹⁹

¹¹⁹ § 155b DŘ.

Tabulka 17: Výpočet daňové povinnosti 2, varianta B (Zdroj: vlastní zpracování)

Dílčí základ daně § 6 ZDP		90 000 Kč
Dílčí základ daně § 7 ZDP		195 080 Kč
Příjmy		975 400 Kč
Paušální výdaje		780 320 Kč
Dílčí základ daně § 8 ZDP		1 350 Kč
Dílčí základ daně § 9 ZDP		148 200 Kč
Příjmy		192 000 Kč
Skutečné výdaje		43 800 Kč
Základ daně (§ 6 až § 10 ZDP)		434 630 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar	3 000 Kč
	Úroky z hypotéčního úvěru	21 276 Kč
	Dar krvevorných buněk	20 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem		44 276 Kč
ZD po odečtení nezdanitelných částí základu daně		390 354 Kč
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		390 300 Kč
Sazba daně		15 %
Částka daně (na koruny nahoru)		58 545 Kč
Slevy	Poplatník	30 840 Kč
	Umístění dítěte	9 650 Kč
	Manželka	24 840 Kč
Slevy na dani celkem		65 330 Kč
Daň po slevách		0 Kč
Daňová zvýhodnění	1. dítě	15 204 Kč
	2. dítě	22 320 Kč
Daňová zvýhodnění celkem		37 524 Kč
Daňový bonus		-37 524 Kč
Zaplacené zálohy		25 400 Kč
Srážková daň – DPP		13 500 Kč
Přeplatek na dani		-76 424 Kč

Tabulka 18: Výpočet pojistného SP a ZP, varianta B (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
DZD dle § 7 ZDP	195 080 Kč	195 080 Kč
Vyměřovací základ	97 540 Kč	97 540 Kč
Minimální VZ	116 736 Kč	233 466 Kč
Sazba	29,2 %	13,5 %
Pojistné za rok 2022	34 087 Kč	31 518 Kč
Zaplacené zálohy	78 564 Kč	42 252 Kč
Přeplatek	-44 477 Kč	-10 734 Kč

Vyměřovací základ pro sociální pojištění vychází nižší než minimální vyměřovací základ. Pojistné je tedy vypočteno z minimálního VZ. Za rok 2022 vychází pojistné na sociální pojištění ve výši 34 087 Kč. Jelikož pan Novák v průběhu roku odvedl vysoké zálohy na pojistné na sociálním pojištění, po odečtení uhrazených záloh vychází přeplatek ve výši 44 477 Kč. Vyměřovací základ pro zdravotní pojištění vychází taktéž nižší než minimální VZ, k výpočtu pojistného je tedy použit minimální VZ ve výši 233 466 Kč. Výpočet pojistného za rok 2022 probíhá jako součin 13,5 % a minimálního vyměřovacího základu a roční pojistné vychází v částce 31 518 Kč. Po odečtení uhrazených záloh ve výši 42 252 Kč vzniká Panu Novákovi přeplatek v částce 10 734 Kč.

Odvodová povinnost pana Nováka je celkem **41 581 Kč** při využití varianty B spolu se zahrnutím DZD dle § 6 ZDP do výpočtu. Poplatník částku srážkové daně z příjmů ze závislé činnosti musí v průběhu roku uhradit, ale při zahrnutí do přiznání je tato sražená daň započtena na daňovou povinnost, tzn. že si o tuto sraženou daň poníží daňovou povinnost (v tomto případě mu o tuto částku vzrostl přeplatek na dani).

Tabulka 19: Celková odvodová povinnost 2, varianta B (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
DPFO	-24 024 Kč
— daňový bonus (-) / nedoplatek (+)	-37 524 Kč
— nezapočtená srážková daň	13 500 Kč
SP	34 087 Kč
ZP	31 518 Kč
Celkem	41 518 Kč

3.3 Varianta C – převedení 49 % příjmů a paušálních výdajů na spolupracující osobu

Zákon o dani z příjmu umožňuje v § 13 poplatníkovi daně rozdělit příjmy a výdaje ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP mezi poplatníka samotného a spolupracující osobu. Varianta C demonstruje výpočet daňové povinnosti poplatníka a jeho manželky v případě využití institutu spolupracující osoby. Spolupracující osobou pana Nováka je jeho manželka Kateřina. Dle zákona o dani z příjmu lze na spolupracující manželku převést maximálně 50 % příjmů a výdajů. Příjmy a výdaje musí být na spolupracující osobu převedeny ve stejném procentním podílu a rozdíl převedených příjmů a výdajů musí být v maximální výši 540 000 Kč za zdaňovací období, tj. 45 000 Kč za měsíc.

V souvislosti s využitím institutu spolupracující osoby má paní Nováková povinnost oznámit zahájení činnosti a podat přehledy o příjmech a výdajích. Pan Novák musí o této skutečnosti informovat finanční úřad, okresní správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovnu.

Ve variantě C bude pan Novák převádět na manželku 49 % dosažených příjmů a výdajů, přičemž se jedná o výdaje stanovené procentem z příjmů ze samostatné činnosti. Pan Novák kromě 49 % příjmů ze samostatné činnosti zdaní i příjmy z nájmu a všechny ostatní příjmy. Výdaje jsou dle § 9 ZDP stanoveny procentem z příjmů z nájmu. Pan Novák také uplatní veškeré nezdanitelné části základu daně, slevy na dani a daňová zvýhodnění. Jelikož je manželka jeho spolupracující osobou, nelze uplatnit slevu na manželku.

Paní Nováková je z pohledu daně z příjmů považována za OSVČ. Jelikož paní Novákové náleží po celý rok nárok na rodičovský příspěvek, je její samostatná činnost vedlejší činností. Spolupracující osobou pana Nováka byla celý rok 2022.

Tabulka 20: Výpočet daňové povinnosti spolupracující osoby, varianta C (Zdroj: vlastní zpracování)

DZD dle § 7 ZDP	95 589 Kč
Příjmy	477 946 Kč
Paušální výdaje	382 357 Kč
Základ daně	95 589 Kč
ZD zaokrouhlený	95 500 Kč
Sazba daně	15 %
Částka daně	14 325 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Výsledná daňová povinnost	0 Kč

Po převedení 49 % příjmů a stejného procentního podílu paušálních výdajů vychází paní Novákové základ daně ve výši 95 589 Kč. Částka daně činí 14 325 Kč a po odečtení slevy na poplatníka je daňová povinnost paní Novákové nulová.

Panu Novákovi se DZD § 7 ZDP snížil na 99 491 Kč, tím pádem i celkový základ daně na částku 325 241 Kč. Po odečtení nezdanitelných částí základu daně a zaokrouhlení vychází základ daně ke zdanění v částce 280 900 Kč, samotná daň poté 42 135 Kč. Po snížení daně o slevy, daňová zvýhodnění, uhrazené zálohy a srážkovou daň náleží panu Novákovi přeplatek ve výši 74 779 Kč.

Tabulka 21: Výpočet daňové povinnosti p. Nováka, varianta C (Zdroj: vlastní zpracování)

Dílčí základ daně § 6 ZDP		90 000 Kč
Dílčí základ daně § 7 ZDP		99 491 Kč
Příjmy		497 454 Kč
Paušální výdaje		397 963 Kč
Dílčí základ daně § 8 ZDP		1 350 Kč
Příjmy		1 350 Kč
Dílčí základ daně § 9 ZDP		134 400 Kč
Příjmy		192 000 Kč
Paušální výdaje		57 600 Kč
Základ daně (§ 6 až § 10 ZDP)		325 241 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar	3 000 Kč
	Úroky z hypotéčního úvěru	21 276 Kč
	Dar krvinečných buněk	20 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem		44 276 Kč
ZD po odečtení nezdanitelných částí základu daně		280 965 Kč
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		280 900 Kč
Sazba daně		15 %
Částka daně (na koruny nahoru)		42 135 Kč
Slevy	Poplatník	30 840 Kč
	Umístění dítěte	9 650 Kč
Slevy na dani celkem		40 490 Kč
Daň po slevách		1 645 Kč
Daňová zvýhodnění	1. dítě	15 204 Kč
	2. dítě	22 320 Kč
Daňová zvýhodnění celkem		37 524 Kč
Daňový bonus		-35 879 Kč
Zaplacené zálohy		25 400 Kč
Srážková daň - DPP		13 500 Kč
Přeplatek na dani		-74 779 Kč

Výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění pana Nováka je totožný s výpočtem ve variantě B (viz Tabulka 19). Vyměřovací základ pana Nováka pro sociální i zdravotní pojištění nesplňuje minimální hranici, pojistné je mu tedy vyměřeno z minimální vyměřovacího základu. Pojistné na sociální pojištění za rok činí 34 087 Kč, po odečtení zaplacených záloh se jedná o přeplatek ve výši 44 477 Kč. Pojistné na zdravotní pojištění je 31 518 Kč za rok 2022, po snížení o uhrazené zálohy se jedná taktéž o přeplatek v částce 10 734 Kč.

DZD dle § 7 ZDP paní Novákové je vyšší než rozhodný příjem, který pro rok 2022 činí 93 387 Kč. Z toho důvodu paní Nováková platí pojistné na sociální pojištění ve výši 29,2 % z částky vyměřovacího základu, která činí 47 795 Kč. Pojistné na sociální pojištění za rok 2022 vychází 13 957 Kč, zálohy během roku odvádět nemusela. Pojistné na zdravotní pojištění se platí ve výši 13,5 % ze skutečného vyměřovacího základu, v případě p. Novákové se jedná o 13,5 % z částky 47 795 Kč. Zálohy na pojistné na zdravotní pojištění se neodvádí. Pojistné na zdravotní pojištění paní Novákové činí 6 453 Kč.

Tabulka 22: Výpočet pojistného SP a ZP spolupracující osoby, varianta C (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
DZD dle § 7 ZDP	95 589 Kč	95 589 Kč
Vyměřovací základ	47 795 Kč	47 795 Kč
Rozhodný příjem pro SP	93 387 Kč	-
Sazba	29,2 %	13,5 %
Pojistné za rok 2022	13 957 Kč	6 453 Kč
Zaplacené zálohy	-	-
Nedoplatek (+)	13 957 Kč	6 453 Kč

Nenulovými odvodovými povinnostmi paní Novákové je pojistné na sociální a zdravotní pojištění, které v úhrnu činí 20 410 Kč. Po sečtení veškerých položek odvodů či přeplatků poplatníka činí jeho celkové odvody 43 226 Kč. Celková odvodová povinnost rodiny Novákových při využití institutu spolupracující osoby ve variantě C je 63 636 Kč.

Tabulka 23: Celková odvodová povinnost domácnosti Novákových, varianta C (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Pan Novák	Paní Nováková
DPFO	-22 379 Kč	0 Kč
— daňový bonus (-) / nedoplatek (+)	-35 879 Kč	-
— nezapočtená srážková daň	13 500 Kč	-
SP	34 087 Kč	13 957 Kč
ZP	31 518 Kč	6 453 Kč
Celkem	43 226 Kč	20 410 Kč
	63 636 Kč	

3.3.1 Varianta D – převedení 50 % příjmů a skutečných výdajů na spolupracující osobu

V úvahu byla brána i možnost rozdělení 50 % příjmů a výdajů, přičemž se jedná o výdaje skutečně vynaložené na zajištění a udržení příjmů. Pan Novák by na spolupracující osobu, svoji manželku, převedl polovinu příjmů a polovinu skutečných výdajů. Příjmy činí v poloviční částce 487 700 Kč a výdaje 124 825 Kč, dílčí základ daně je tedy 362 875 Kč. Daň paní Novákové činí 54 432 Kč, po odečtení zákonných slev vychází výsledná daňová povinnost spolupracující osoby ve výši 23 592 Kč.

Základem daně pana Nováka dle § 7 až § 10 ZDP je 498 625 Kč. Po odečtení nezdanitelných částí základu daně, zaokrouhlení a vypočtení 15 % z daňového základu, činí daň 68 145 Kč. Po uplatnění slev a daňových zvýhodnění náleží poplatníkovi daňový bonus v částce 9 869 Kč. Po odečtení uhrazených záloh je přeplatek ve výši 35 269 Kč.

Tabulka 24: Výpočet daňové povinnosti p. Nováka, varianta D (Zdroj: vlastní zpracování)

Dílčí základ daně § 7 ZDP		362 875 Kč
Příjmy		487 700 Kč
Paušální výdaje		124 825 Kč
Dílčí základ daně § 8 ZDP		1 350 Kč
Příjmy		1 350 Kč
Dílčí základ daně § 9 ZDP		134 400 Kč
Příjmy		192 000 Kč
Paušální výdaje		57 600 Kč
Základ daně (§ 7 až § 10 ZDP)		498 625 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar	3 000 Kč
	Úroky z hypotéčního úvěru	21 276 Kč
	Dar krvevorných buněk	20 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem		44 276 Kč
ZD po odečtení nezdanitelných částí základu daně		454 349 Kč
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		454 300 Kč
Sazba daně		15 %
Částka daně (na koruny nahoru)		68 145 Kč
Slevy	Poplatník	30 840 Kč
	Umístění dítěte	9 650 Kč
Slevy na dani celkem		40 490 Kč
Daň po slevách		27 655 Kč
Daňová zvýhodnění	1. dítě	15 204 Kč
	2. dítě	22 320 Kč
Daňová zvýhodnění celkem		37 524 Kč
Daňový bonus		-9 869 Kč
Zaplacené zálohy		25 400 Kč
Přeplatek na dani		-35 269 Kč

Tabulka 25: Výpočet daňové povinnosti spolupracující osoby, varianta D (Zdroj: vlastní zpracování)

DZD dle § 7 ZDP	362 875 Kč
Příjmy	487 700 Kč
Skutečné výdaje	124 825 Kč
Základ daně	362 875 Kč
ZD zaokrouhlený	362 800 Kč
Sazba daně	15 %
Částka daně	54 432 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Výsledná daňová povinnost (nedoplatek)	23 592 Kč

Jelikož dílčí základ daně spolupracující osoby přesáhl rozhodnou částku 93 387 Kč, je paní Nováková povinna uradit jednorázově pojistné na sociální pojištění. V prvním roce podnikání nehradí spolupracující osoba měsíční zálohy. Pojistné na zdravotní pojištění se hradí také jednorázově ve výši 13,5 % ze skutečného vyměřovacího základu. Zálohy na pojistné na zdravotní pojištění se neodvádí. Vyměřovacím základem pro pojistné na sociální i zdravotní pojištění je polovina DZD dle § 7 ZDP ve výši 181 438 Kč. Paní Nováková uhradí pojistné na sociální pojištění ve výši 52 980 Kč a na zdravotní pojištění v částce 24 495 Kč.

Tabulka 26: Výpočet pojistného SP a ZP spolupracující osoby, varianta D (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
DZD dle § 7 ZDP	362 875 Kč	362 875 Kč
Vyměřovací základ	181 438 Kč	181 438 Kč
Rozhodný příjem pro SP	93 387 Kč	-
Sazba	29,2 %	13,5 %
Pojistné za rok 2022	52 980 Kč	24 495 Kč
Zaplacené zálohy	-	-
Nedoplatek	52 980 Kč	24 495 Kč

DZD dle § 7 ZDP pana Nováka činí 362 875 Kč. Vyměřovací základ pro pojistné na sociální a zdravotní pojištění se vypočte jako polovina DZD dle § 7 ZDP. V případě sociálního pojištění je částka vyměřovacího základu vyšší než minimální VZ, pojistné se tedy vypočítá z vyměřovacího základu a činí 52 980 Kč. Jelikož poplatník uhradil zálohy ve výši 78 564 Kč, je nutno tyto zálohy od vypočteného pojistného za rok 2022 odečíst. Po odečtení záloh vychází pojistné na sociální pojištění ve formě přeplatku v částce 25 584 Kč.

V případě zdravotního pojištění je vyměřovací základ nižší než minimální VZ, pojistné je tedy vypočteno z minimálního vyměřovacího základu a činí 31 518 Kč. Po odečtení uhrazených záloh vychází poplatníkovi také přeplatek ve výši 10 734 Kč.

Tabulka 27: Výpočet pojistného SP a ZP, varianta D (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
DZD dle § 7 ZDP	362 875 Kč	362 875 Kč
Vyměřovací základ	181 438 Kč	181 438 Kč
Minimální VZ	116 736 Kč	233 466 Kč
Sazba	29,2 %	13,5 %
Pojistné za rok 2022	52 980 Kč	31 518 Kč
Zaplacené zálohy	78 564 Kč	42 252 Kč
Přeplatek	-25 584 Kč	-10 734 Kč

Celková odvodová povinnost paní Novákové po sečtení nedoplatku na dani a pojistného na sociální a zdravotní pojištění činí 101 067 Kč. Po sečtení odvodových povinností obou manželů vychází částka 202 696 Kč.

Tabulka 28: Celková odvodová povinnost domácnosti Novákových, varianta D (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Pan Novák	Paní Nováková
DPFO	17 131 Kč	23 592 Kč
— daňový bonus (-) / nedoplatek (+)	-9 869 Kč	23 592 Kč
— nezapočtená srážková daň	27 000 Kč	-
SP	52 980 Kč	52 980 Kč
ZP	31 518 Kč	24 495 Kč
Celkem	101 629 Kč	101 067 Kč
	202 696 Kč	

3.4 Varianta E – rovnoměrné odpisy

Další z možností daňové optimalizace je využití odpisů dlouhodobého majetku, kterými je možné si snížit DZD dle § 7 a § 9 ZDP. Odpis se využije jako výdaj skutečný. Jedním z typů odpisování je odpisování rovnoměrné, pro které se pan Novák v této variantě rozhodl.

Poplatník odepisuje dodávku, kterou si pořídil v důsledku velmi úspěšného podnikatelského roku. Pořizovací cena dodávky je 550 000 Kč. Pan Novák ji využívá výhradně pro účely svého podnikání. Majetek zařadil do 2. odpisové skupiny, odepisuje se tedy 5 let.

$$\text{— odpis v prvním roce} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{odpisová sazba pro první rok}}{100}$$

$$\text{— odpis v prvním roce} = \frac{550\,000 * 11}{100} = 60\,500 \text{ Kč}$$

Po dosazení vstupní ceny a odpisové sazby do vzorce vychází odpis majetku v prvním roce při rovnoměrném odpisování v částce 60 500 Kč. Následující 4 roky činí odpis každoročně 122 375 Kč, dokud není po pěti letech odepsán. Následující tabulka znázorňuje výpočet rovnoměrných odpisů pro variantu E.

Tabulka 29: Výpočet rovnoměrných odpisů, varianta E (Zdroj: vlastní zpracování)

Rok	Vstupní cena	Sazba	Odpis	Oprávky
2022	550 000 Kč	11	60 500 Kč	60 500 Kč
2023	550 000 Kč	22,25	122 375 Kč	182 875 Kč
2024	550 000 Kč	22,25	122 375 Kč	305 250 Kč
2025	550 000 Kč	22,25	122 375 Kč	427 625 Kč
2026	550 000 Kč	22,25	122 375 Kč	550 000 Kč

V případě, že se poplatník rozhodne pro zvýšený odpis v prvním roce odpisování, sazba pro výpočet odpisu je odlišná. Dosazením vstupní ceny a zvýšené odpisové sazby do vzorce činí odpis v prvním roce 183 150 Kč.

$$\text{— odpis v prvním roce} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{zvýšená odpisová sazba pro první rok}}{100}$$

$$\text{— odpis v prvním roce} = \frac{550\,000 * 33,3}{100} = 183\,150 \text{ Kč}$$

Tabulka 30: Výpočet rovnoměrných odpisů při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování, varianta E (Zdroj: vlastní zpracování)

Rok	Vstupní cena	Sazba	Odpis	Oprávky
2022	550 000 Kč	33,3	183 150 Kč	183 150 Kč

Pan Novák se rozhodl pro využití odpisu rovnoměrného při zvýšení odpisu v prvním roce v částce 183 150 Kč. Tato částka odpisu za rok 2022 je vyšší než odpis rovnoměrný bez využití zvýšeného odpisu v prvním roce, který činí 60 500 Kč. Jelikož poplatník použije vyšší částku, dojde ke zvýšení skutečných výdajů a tím snížení základu daně a celkové daňové povinnosti. V tabulce níže je vypočtena daňová povinnost pana Nováka při uplatnění částky zvýšeného odpisu jako skutečného nákladu. Částka daně po uplatnění slev a daňového zvýhodnění je daňovým bonusem ve výši 7 754 Kč. Po odečtení uhrazených záloh se jedná o přeplatek v částce 33 154 Kč.

Tabulka 31: Výpočet daňové povinnosti p. Nováka, varianta E (Zdroj: vlastní zpracování)

Dílčí základ daně § 7 ZDP		542 600 Kč
Příjmy		975 400 Kč
Skutečné výdaje		249 650 Kč
Odpis		183 150 Kč
Dílčí základ daně § 8 ZDP		1 350 Kč
Dílčí základ daně § 9 ZDP		134 400 Kč
Příjmy		192 000 Kč
Paušální výdaje		57 600 Kč
Základ daně (§ 7 až § 10 ZDP)		678 350 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar	3 000 Kč
	Úroky z hypotéčního úvěru	21 276 Kč
	Dar krvevorných buněk	20 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem		44 276 Kč
ZD po odečtení nezdanitelných částí základu daně		634 074 Kč
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		634 000 Kč
Sazba daně		15 %
Částka daně (na koruny nahoru)		95 100 Kč
Slevy	Poplatník	30 840 Kč
	Umístění dítěte	9 650 Kč
	Manželka	24 840 Kč
Slevy na dani celkem		65 330 Kč
Daň po slevách		29 770 Kč
Daňová zvýhodnění	1. dítě	15 204 Kč
	2. dítě	22 320 Kč
Daňová zvýhodnění celkem		37 524 Kč
Daňový bonus		-7 754 Kč
Zaplacené zálohy		25 400 Kč
Přeplatek na dani		-33 154 Kč

Vyměřovacím základem pro výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění je polovina DZD dle § 7 ZDP. V případě pana Nováka je vyměřovací základ v částce 271 300 Kč vyšší než minimální VZ, pro výpočet se tedy využije vyměřovací základ poplatníka. Pojistné na sociální pojištění za rok 2022 činí 79 220 Kč a po odečtení uhrazených záloh vychází panu Novákovi nedoplatek 656 Kč. Pojistné na zdravotní pojištění je v částce 36 626 Kč za rok, po odečtení záloh se jedná o přeplatek 5 626 Kč.

Tabulka 32: Výpočet pojistného SP a ZP, varianta E (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
DZD dle § 7 ZDP	542 600 Kč	542 600 Kč
Vyměřovací základ	271 300 Kč	271 300 Kč
Minimální VZ	116 736 Kč	233 466 Kč
Sazba	29,2 %	13,5 %
Pojistné za rok 2022	79 220 Kč	36 626 Kč
Zaplacené zálohy	78 564 Kč	42 252 Kč
Nedoplatek/přeplatek (-)	656 Kč	-5 626 Kč

Celková povinnost poplatníka veškerých odvodů za rok 2022, při využití varianty E, činí 135 092 Kč.

Tabulka 33: Celková odvodová povinnost, varianta E (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
DPFO	19 246 Kč
— daňový bonus (-) / nedoplatek (+)	-7 754 Kč
— nezapočtená srážková daň	27 000 Kč
SP	79 220 Kč
ZP	36 626 Kč
Celkem	135 092 Kč

3.5 Varianta F – zrychlené odpisy

Druhou možností daňového odpisování dlouhodobého majetku je odpisování zrychlené, pro které se poplatník rozhodl ve variantě F. Zrychlené odpisování je výhodné použít v případě vysokého základu daně dle § 7 ZDP, jelikož v prvním roce odpisování je

zrychlený odpis podstatně vyšší než odpis rovnoměrný. Majetek je zařazen ve 2. odpisové skupině s dobou odpisování 5 let. Po dosažení pořizovací ceny a koeficientu pro první rok vychází zrychlený odpis v částce 110 000 Kč.

$$\text{— odpis v prvním roce} = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{koeficient pro první rok}}$$

$$\text{— odpis v prvním roce} = \frac{550\,000}{5} = 110\,000 \text{ Kč}$$

Tabulka 34: Výpočet zrychlených odpisů, varianta F (Zdroj: vlastní zpracování)

Rok	Pořizovací cena	Koeficient	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2022	550 000 Kč	5	110 000 Kč	110 000 Kč	440 000 Kč
2023	550 000 Kč	6	176 000 Kč	286 000 Kč	264 000 Kč
2024	550 000 Kč	6	132 000 Kč	418 000 Kč	132 000 Kč
2025	550 000 Kč	6	88 000 Kč	506 000 Kč	44 000 Kč
2026	550 000 Kč	6	44 000 Kč	550 000 Kč	0 Kč

Jelikož poplatník usiluje o co nejvyšší možné snížení DZD dle § 7 ZDP, rozhodne se pro zrychlené odpisy se zvýšením odpisem v prvním roce. Dosažením pořizovací ceny a koeficientu do vzorce a následným připočtením 20 % z pořizovací ceny, vychází odpis při zvýšeném odpisu v prvním roce ve výši 220 000 Kč. Tato varianta je pro poplatníka výhodnější, jelikož dochází ke zvýšení skutečných výdajů, a tím ke snížení DZD dle § 7 ZDP. Následující tabulka demonstruje výpočet zrychlených odpisů při zvýšeném odpisu v prvním roce v prvních dvou letech odpisování.

$$\text{— odpis v prvním roce} = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{koeficient pro první rok}} + (20 \% \text{ z pořizovací ceny})$$

$$\text{— odpis v prvním roce} = \frac{550\,000}{5} + (20 \% \text{ z } 550\,000) = 220\,000 \text{ Kč}$$

Tabulka 35: Výpočet zrychlených odpisů při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování, varianta F
(Zdroj: vlastní zpracování)

Rok	Pořizovací cena	Koeficien t	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2022	550 000 Kč	5	220 000 Kč	220 000 Kč	330 000 Kč
2023	550 000 Kč	6	132 000 Kč	352 000 Kč	198 000 Kč

Výpočet daňové povinnosti poplatníka probíhá obdobně jako u varianty předchozí s rozdílem v DZD dle § 7 ZDP. Rozdíl vzniká použitím vyšší částky zrychleného odpisu se zvýšením odpisem v prvním roce. Základ daně dle § 7 až § 10 činí 641 500 Kč. Po odečtení nezdanitelných částí základu daně a vypočtení daně sazbou 15 %, činí částka daně 89 580 Kč. Následně jsou odečteny slevy na dani a daňová zvýhodnění, poté vychází poplatníkovi daňový bonus ve výši 13 274 Kč. Přeplatkem v částce 38 674 Kč se stává po odečtení záloh, které byly uhrazeny v průběhu roku.

Tabulka 36: Výpočet daňové povinnosti p. Nováka, varianta F (Zdroj: vlastní zpracování)

Dílčí základ daně § 7 ZDP		505 750 Kč
Příjmy		975 400 Kč
Skutečné výdaje		249 650 Kč
Odpis		220 000 Kč
Dílčí základ daně § 8 ZDP		1 350 Kč
Dílčí základ daně § 9 ZDP		134 400 Kč
Příjmy		192 000 Kč
Paušální výdaje		57 600 Kč
Základ daně (§ 7 až § 10 ZDP)		641 500 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar	3 000 Kč
	Úroky z hypotéčního úvěru	21 276 Kč
	Dar krvevorných buněk	20 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem		44 276 Kč
ZD po odečtení nezdanitelných částí základu daně		597 224 Kč
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		597 200 Kč
Sazba daně		15 %
Částka daně (na koruny nahoru)		89 580 Kč
Slevy	Poplatník	30 840 Kč
	Umístění dítěte	9 650 Kč
	Manželka	24 840 Kč
Slevy na dani celkem		65 330 Kč
Daň po slevách		24 250 Kč
Daňová zvýhodnění	1. dítě	15 204 Kč
	2. dítě	22 320 Kč
Daňová zvýhodnění celkem		37 524 Kč
Daňový bonus		-13 274 Kč
Zaplacené zálohy		25 400 Kč
Přeplatek na dani		-38 674 Kč

Pojistné na sociální a zdravotní pojištění se počítá z vyměřovacího základu poplatníka, jelikož je v obou případech vyšší než minimální VZ. Pojistné na sociální pojištění za rok 2022 činí 73 840, po odečtení zaplacených záloh náleží panu Novákovi přeplatek ve výši 4 724 Kč. Pojistné na zdravotní pojištění za rok 2022 je 34 139. Po odečtení záloh se jedná taktéž o přeplatek v částce 8 113 Kč.

Tabulka 37: Výpočet pojistného na SP a ZP, varianta F (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
DZD dle § 7 ZDP	505 750 Kč	505 750 Kč
Vyměřovací základ	252 875 Kč	252 875 Kč
Minimální VZ	116 736 Kč	233 466 Kč
Sazba	29,2 %	13,5 %
Pojistné za rok 2022	73 840 Kč	34 139 Kč
Zaplacené zálohy	78 564 Kč	42 252 Kč
Nedoplatek/přeplatek (-)	-4 724 Kč	-8 113 Kč

Po následné sumarizaci veškerých nedoplatků a daňového bonusu pana Nováka vychází jeho celková odvodová povinnost za rok 2022 při variantě F ve výši 121 705 Kč.

Tabulka 38: Celková odvodová povinnost, varianta F (Zdroj: vlastní zpracování)

Položka	Částka
DPFO	13 726 Kč
— daňový bonus (-) / nedoplatek (+)	-13 274 Kč
— nezapočtená srážková daň	27 000 Kč
SP	73 840 Kč
ZP	34 139 Kč
Celkem	121 705 Kč

3.6 Komparace variant a doporučení

Poslední kapitola bakalářské práce se zabývá shrnutím 6 navržených variant daňové optimalizace a jejich vzájemnou komparací. Cílem autorky je nejen snížení daňové povinnosti, ale také pojistného na sociální a zdravotní pojištění, tím pádem celkových

odvodů rodiny Novákových. Na základě celkových odvodů probíhá výběr nejvýhodnější varianty.

První varianta, tedy **varianta A**, jako prostředek daňové optimalizace využívá výdajů skutečně vynaložených na zajištění a udržení příjmů. Daň poplatníka v případě výpočtu se skutečnými výdaji vychází v částce 124 650 Kč. Po odečtení slev a daňových zvýhodnění činí povinnost poplatníka uhradit 21 796 Kč. Jelikož poplatník zdaňoval zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP příjmy z vypořádacího podílu a příjmy na základě dohody o provedení práce, je nutno do odvodové povinnosti společně hospodařící domácnosti zahrnout i srážkovou daň v celkové částce 27 000 Kč. Celkové odvody rodiny jsou **203 745 Kč**.

Druhá varianta, **varianta B**, se zaměřuje na uplatnění výdajů stanovených procentem z příjmů ze samostatné činnosti. ZDP stanovuje maximální výši takto vypočtených paušálních výdajů. Poplatník uplatní celých 80 % z příjmů, jelikož splňuje limit stanovený zákonem. Využitím paušálních výdajů došlo oproti variantě A k rapidnímu snížení DZD dle § 7 ZDP a tím celkové daňové povinnosti. Po odečtení veškerých slev vychází daňová povinnost nulová, z toho důvodu je částka daňového zvýhodnění částkou daňového bonusu a činí 37 524 Kč, přičemž k tomuto daňovému bonusu je nutno připočíst srážkovou daň, který nebyla započtena na celkovou daňovou povinnost, a to v částce 13 500 Kč. Celková odvodová povinnost rodiny poplatníka za rok 2022 činí **41 581 Kč**.

Varianta C, třetí varianta, využívá institutu spolupracující osoby, kterou je v případě poplatníka jeho manželka. Poplatník se rozhodl pro rozdělení 49 % paušálních příjmů a výdajů. Daňová povinnost manželky poplatníka je nulová, jelikož částka daně je zcela pokryta částkou slevy na poplatníka. Poplatníkovi po uplatnění slev a daňových zvýhodnění vychází daňový bonus ve výši 35 879 Kč. Na pojistném na sociální a zdravotní pojištění uhradí manželé za rok v úhrnu částku 86 015 Kč. Celková odvodová povinnost při variantě C činí **63 636 Kč**.

Čtvrtá **varianta D** se zabývá obdobou varianty předchozí s rozdílem, že na spolupracující osobu je rozděleno 50 % skutečných příjmů. Daňová povinnost manželky poplatníka je v částce 23 592 Kč, oproti tomu samotnému poplatníkovi náleží přeplatek ve formě daňového bonusu v částce 9 869 Kč. Jelikož vyměřovací základ pro pojistné

na SP a ZP, především spolupracující osoby, je velmi vysoký, není tento způsob přerozdělení příjmů a výdajů výhodný. Z důvodu vysokého vyměřovacího základu uhradí manželka poplatníka vysoké pojistné. Celková odvodová povinnost společně hospodařící domácnost činí v úhrnu **202 696 Kč**.

V páté variantě, **variantě E**, je ke zvýšení výdajů, a tím snížení dílčího základu daně dle § 7 ZDP, využito rovnoměrného odpisu. Jelikož je částka odpisu lineárního při zvýšeném odpisu v prvním roce vyšší než částka standardního odpisu lineárního, rozhodne se poplatník pro využití výhodnějšího způsobu. Daňová povinnost při využití rovnoměrného odpisu je formou daňového bonusu v částce 7 754 Kč, po odečtení záloh je přeplatek ve výši 33 154 Kč. Celková odvodová povinnost rodiny poplatníka je **135 092 Kč**.

Poslední varianta, **varianta F**, se zaměřuje také na odpisy, ale zrychlené. Částka standardního zrychleného odpis za rok 2022 činí 110 000 Kč, poplatník se však (stejně jako ve variantě E) rozhodl pro využití zrychleného odpisu při zvýšením odpisu v prvním roce, jehož výše je 220 000 Kč. Uplatněním vyšší částky dosáhl poplatník nižšího DZD dle § 7 ZDP i celkového základu daně, tím pádem také nižší daňové povinnosti. Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění činí daňový bonus 13 274 Kč. Přeplatek na dani po odečtení uhrazených záloh je 38 674 Kč. Celková odvodová povinnost společně hospodařící domácnosti je **121 705 Kč**.

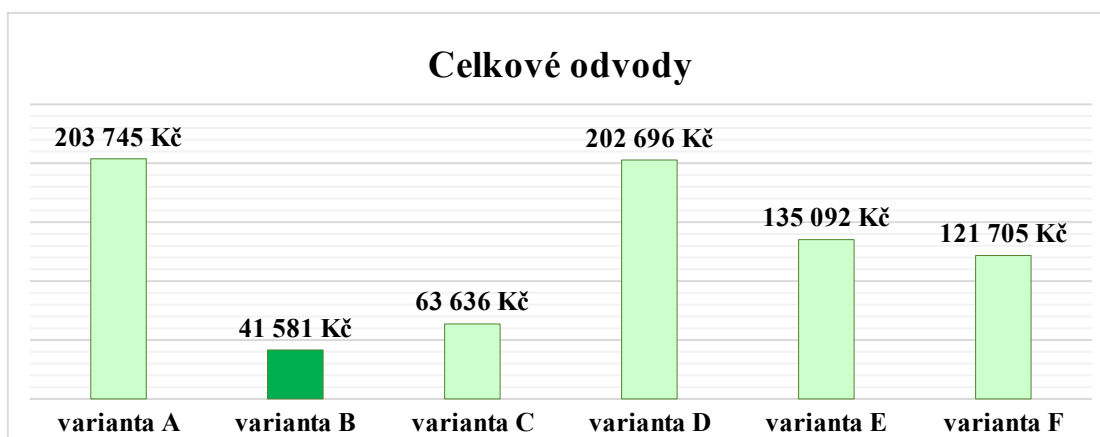
Tabulka 39: Srovnání jednotlivých variant (Zdroj: vlastní zpracování)

Přeplatek (-) / nedoplatek (+)

	Pan Novák			Paní Nováková			Celkové odvody
	DPFO	SP	ZP	DPFO	SP	ZP	
varianta A	48 796 Kč	105 960 Kč	48 989 Kč	-	-	-	203 745 Kč
varianta B	-24 024 Kč	34 087 Kč	31 518 Kč	-	-	-	41 581 Kč
varianta C	-22 379 Kč	34 087 Kč	31 518 Kč	-	13 957 Kč	6 453 Kč	63 636 Kč
varianta D	17 131 Kč	52 980 Kč	31 518 Kč	23 592 Kč	52 980 Kč	24 495 Kč	202 696 Kč
varianta E	19 246 Kč	79 220 Kč	36 626 Kč	-	-	-	135 092 Kč
varianta F	13 726 Kč	73 840 Kč	34 139 Kč	-	-	-	121 705 Kč

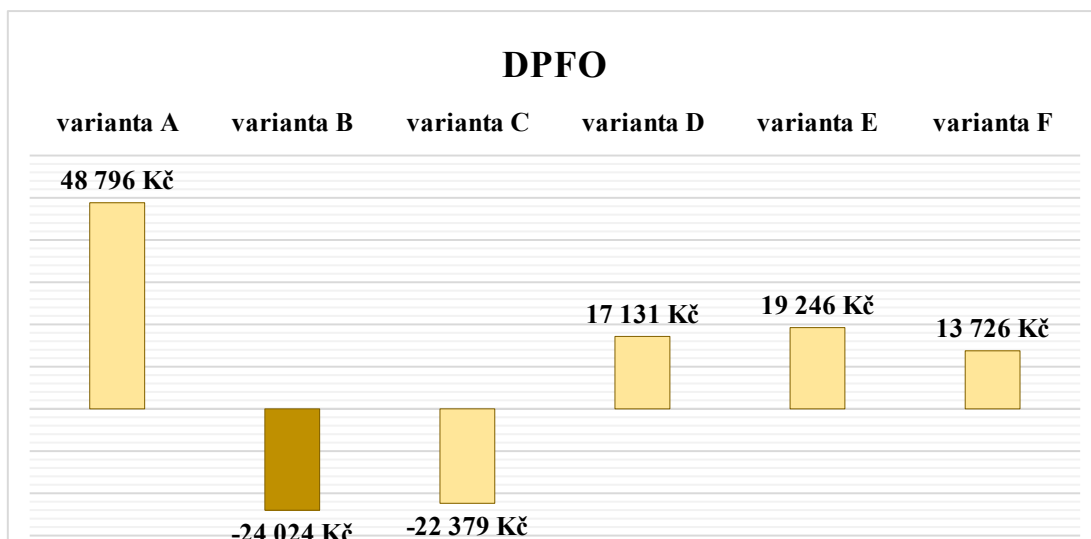
Tabulka č. 41 zobrazuje shrnutí částek DPFO, pojistného na sociální a zdravotní pojištění obou manželů a také celkové odvody rodiny. Sloupec „DPFO“ je **součtem daňového bonusu či nedoplatku** (před započtením uhrazených záloh na dani a srážkové daně, byla-li v každé jednotlivé variantě započtena) a **nezapočtené srážkové daně**. Nejvýhodnější varianta je v tabulce barevně zvýrazněna.

Výhodnost varianty B je patrná i z následujícího grafu, jelikož autorka porovnává varianty mezi sebou na základě celkových odvodů, které jsou při variantě B nejnižší, a to ve výši 41 581 Kč. Varianta B je v grafu také barevně odlišena.

Graf 1: Porovnání celkových odvodů (Zdroj: vlastní zpracování)

V případě srovnání pouze DPFO pana Nováka je patrně nejvýhodnější taktéž varianta B, jelikož snahou modelového poplatníka je mít co nejvyšší **přeplatek** na dani (přeplatky se v grafu č. 2 rozumí částky s minusem), což se podařilo právě při využití varianty B, kdy přeplatek činí 24 024 Kč.

Graf 2: Porovnání DPFO (Zdroj: vlastní zpracování)
Přeplatek na dani (-) / nedoplatek (+)

Doporučená varianta

Pro poplatníka DPFO pana Nováka a jeho manželku autorka doporučuje jako nejvýhodnější způsob daňové optimalizace variantu B, při které:

- poplatník zahrne příjmy dle § 6 ZDP do DP,
- výdaje k DZD dle § 7 ZDP budou uplatněny procentem z příjmů,
- poplatník uplatní veškeré slevy a daňová zvýhodnění.

Z důvodu využití paušálních výdajů v rámci § 7 ZDP se poplatníkovi rapidně sníží DZD dle § 7 ZDP a tím pádem také vyměřovací základ pro výpočet pojistného na SP a ZP (dokonce pod hranici minimálního VZ). Díky tomu poplatník hradí pojistné velmi nízké, jelikož je vypočteno z minimálního VZ. Celková odvodová povinnost rodiny, co se týče DPFO a pojistného na SP a ZP, je po daňové optimalizaci 41 581 Kč.

Pro doporučenou variantu je přiloženo zpracované daňové přiznání k DPFO a formuláře ČSSZ a zdravotní pojišťovny.

Závěr

První část práce popsala teoretické pozadí DPFO a také nastínila problematiku pojistného na SP a ZP, včetně příslušných sazeb. Velmi důležitou součástí jsou informace o způsobech optimalizace, konkrétně uplatnění skutečných výdajů, oproti využití paušálních výdajů, institut spolupracující osoby a volba způsobu odpisování. V analytické části byly uvedeny informace o modelovém poplatníkovi a jeho ekonomické situaci, zahrnující veškeré poplatníkovy příjmy a výdaje, slevy na dani či daňová zvýhodnění. V poslední části práce bylo navrženo 6 variant daňové optimalizace, které byly vzájemně porovnány, na základě čehož autorka vybrala tu, při které jsou celkové odvody poplatníka co nejnižší.

Práce se zaměřuje na legální, zákonem povolené způsoby daňové optimalizace, které stát umožňuje, aby minimalizoval riziko daňových podvodů. Mezi § 6 a § 7 ZDP je velmi tenká hranice, která některé poplatníky pobízí k švarcsystému, jež je protiprávním aktem. OSVČ nesmí opomenout tuto hrozbu, kdy se jedná o zamlčování faktického pracovněprávního vztahu jinou smlouvou, tedy situace, kdy poplatník fakturuje pouze jedné společnosti.

Dle statistik MPO je v České republice převaha podnikajících fyzických osob nad těmi právnickými, důvodem této skutečnosti mohou být právě rozsáhlejší možnosti daňové optimalizace, na které se tato práce zaměřuje. Založení obchodní korporace se mnozí živnostníci bezdůvodně obávají, z důvodů povinnosti vedení účetnictví a celkové větší administrativní náročnosti (zasedání valné hromady, komplikovanější vznik, a především zánik společnosti). Ze statistik ČSÚ vyplývá, že stále většina občanů upřednostňuje zaměstnání nad samostatnou činností, v posledních letech však trend podnikání jako OSVČ mírně roste. OSVČ mají oproti zaměstnancům hned několik výhod, a to například fakt, že pracují pouze sami na sebe a veškerý čistý zisk náleží pouze jim, mohou činit rozhodnutí, brát zakázky a rozvrhnout si čas dle svého uvážení. Díky těmto skutečnostem roste i počet občanů, kteří se pro podnikání rozhodnou.

Pomocí výpočtů uvedených v návrhové části autorka dospěla k tomu, že nejvýhodnější variantou pro modelového poplatníka je využití paušálních výdajů z příjmů ze samostatné činnosti ve výši 80 %, čímž se výrazně sníží také vyměřovací základ pro

odvody na SP a ZP, díky čemuž se autorce podařilo významně navýšit čistý zisk domácnosti podnikatele. Možností využití paušálních výdajů ve výši 30 %, 40 %, 60 % nebo 80 % Česká republika významně podporuje OSVČ. Toto zvýhodnění oproti zaměstnancům a obchodním korporacím je pro poplatníky, a to především ty, kteří využívají sazby 60 % nebo 80 %, velmi výhodné, jelikož málokterý podnikatel má v porovnání s příjmy takto vysoké skutečné výdaje. Autorka měla možnost si při své praxi ověřit výhodnost využití paušálních výdajů, jelikož tento prostředek daňové optimalizace využívá značná část OSVČ. Aplikace paušálních výdajů je méně administrativně náročná, výhoda spočívá i co se týče případné kontroly z finančního úřadu, v tomto případě poplatník nemá povinnost výdaje evidovat, a tak nebude muset prokazovat skutečně vynaložené výdaje a řešit jejich daňovou uznatelnost. Využití prostředků daňové optimalizace je velmi závislé na konkrétní situaci poplatníka, nelze jednoznačně určit, který způsob je výhodný pro všechny podnikatele, jelikož každý poplatník potřebuje individuální přístup k otázce DPFO, proto byla v analytické části zvolena situace modelového poplatníka, na které je využití těchto možností demonstrováno.

Seznam použitých zdrojů

1. BERÁNEK, Petr. Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ a další poplatníky s dílčím základem v § 7. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-318-9.
2. ČERVINKA, Tomáš. Zdravotní pojištění zaměstnavatelů, zaměstnanců a OSVČ: s komentářem a příklady 2022. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2022. ISBN 978-80-7554-360-8.
3. Dohody konané mimo pracovní poměr. Portal.pohoda [online]. 17. 2. 2020 [cit. 2022-12-14]. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/dohody-konane-mimo-pracovni-pomer/?fbclid=IwAR2WZ8AK4GwWELQL5XLPuHszKfRvUy-6BE_kH8Mvz9F4oPjMn8ZvdkZg3M
4. DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. Daňová evidence podnikatelů 2022. 19. vyd. Praha: GRADA, 2022. ISBN 978-80-271-3593-6.
5. DVOŘÁKOVÁ, Veronika, PITTERLING, Marcel a Hana SKALICKÁ. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-315-2.
6. HNÁTEK, Miloslav. Zcela legální daňové triky 2023. 7. vyd. Praha: Grada Publishing, 2023. ISBN 978-80-907398-8-8.
7. Jaké je zdanění u práce na dohody (DPČ a DPP) v roce 2022?. Finance.cz [online]. 09.11.2022 [cit. 2022-12-13]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/539623-zdaneni-dohod-dpc-a-dpp-2022/>
8. K paušální dani se nově přihlásíte i s příjmy do 2 milionů, oznámení podáte na finančním úřadě, poštou i elektronicky do 10. ledna. Mfcr [online]. 5. 1. 2023 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2023/k-pausalni-dani-se-nove-prihlasite-i-s-p-49902>
9. KLIMEŠOVÁ, Ludmila. Daňová optimalizace. 2. vyd. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018. ISBN 978-80-87974-17-9.
10. MACHÁČEK, Ivan. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnižší daň. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-195-6.
11. Metodika pro psaní bakalářských a diplomových prací na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze. Vse [online]. [cit. 2023-05-09].

- Dostupné z: <https://nf.vse.cz/wp-content/uploads/page/1069/Methodika-pro-psaní-BP-a-DP-29-9-2014-12.pdf>
12. Optimalizace daně: bez chyb, pokut a penále. Český Těšín: Poradce, 2019. ISBN 978-80-7365-425-2.
 13. Paušální daň 2022. Kurzy [online]. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/danove-priznani/pausalni-dan-2022/>
 14. Paušální výdaje. Mesec [online]. [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/pausalni-vydaje/>
 15. PELC, Vladimír. Daně z příjmů s komentářem 2020. 18. vyd. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-277-9.
 16. PELC, Vladimír. Daně z příjmů: zákon s poznámkami a judikaturou. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-833-7.
 17. Příjmy z kapitálového majetku. Portal.pohoda [online]. 11. 4. 2022 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/prijmy-z-kapitaloveho-majetku/>
 18. Přímé a nepřímé daně. Stormware [online]. [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.stormware.cz/ucetni-pojmy/dane/>
 19. Sociální pojištění v roce 2022. Mpsv [online]. 16. 1. 2023 [cit. 2023-01-17]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni-v-roce-2022/>
 20. Spolupracující osoba v podnikání. Portal.pohoda [online]. 26. 10. 2022 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/spolupracujici-osoba-v-podnikani/>
 21. Spolupracující osoba – co a jak lze či nelze rozdělit. Portal.pohoda [online]. 16. 4. 2021 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/spolupracujici-osoba—co-a-jak-lze-ci-nelze-rozde/>
 22. Spolupráce osob a výhody jejího uplatnění. Daneprolidi [online]. 12.06.2018 [cit. 2023-02-03]. Dostupné z: <https://www.daneprolidi.cz/aktualita/itemid5259949.htm>
 23. VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR 2022. 16. vyd. Praha: 1. VOX, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

24. VANČUROVÁ, Alena. Zdanění osobních příjmů. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-236-7.
25. VYCHOPENĚ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2022. 18. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. ISBN 978-80-7676-356-2.
26. VYCHOPENĚ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2021. 17. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7676-084-4.
27. VYCHOPENĚ, Jiří. Meritum Daň z příjmů 2020. 16. vyd. Praha: Wolters Kluwer 2020. ISBN 978-80-7598-774-7.
28. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
29. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
30. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů
31. Změny v platbě zdravotního pojištění od 1. 1. 2022. Vozp [online]. [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.vozp.cz/aktuality/zmeny-v-platbe-zdravotniho-pojisteni-od-1-1-2022/>
32. ŽENÍŠKOVÁ, Marta. Pojistné na sociální zabezpečení 2020. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-262-5.

Seznam použitých zkratek a symbolů

%	procento
§	paragraf
č.	číslo
ČSÚ	český statistický úřad
ČR	Česká republika
DP	daňové přiznání
DPP	dohoda o provedení práce
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DZD	dílčí základ daně
FO	fyzická osoba
Kč	koruna česká
MPO	ministerstvo průmyslu a obchodu
odst.	odstavec
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
písm.	písmeno
Sb.	sbírka
SP	sociální pojištění
VZ	vyměřovací základ
ZD	základ daně
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZP	zdravotní pojištění

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výpočet daňové povinnosti 1.....	31
Tabulka 2: Výpočet daňové povinnosti 2.....	31
Tabulka 3: Paušální výdaje.....	35
Tabulka 4: Odpisové skupiny.....	37
Tabulka 5: Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování.....	37
Tabulka 6: Koefficienty pro zrychlené odpisování.....	38
Tabulka 7: Výše měsíční zálohy na paušální daň.....	41
Tabulka 8: Příjmy a výdaje podle § 7 ZDP.....	44
Tabulka 9: Příjmy a výdaje podle § 9 ZDP.....	45
Tabulka 10: Nezdánitelné části základu daně.....	46
Tabulka 11: Slevy na dani.....	46
Tabulka 12: Daňové zvýhodnění.....	47
Tabulka 13: Přehled uhrazených záloh.....	47
Tabulka 14: Výpočet daňové povinnosti, varianta A.....	50
Tabulka 15: Výpočet pojistného SP a ZP, varianta A.....	51
Tabulka 16: Celková odvodová povinnost, varianta A.....	52
Tabulka 17: Výpočet daňové povinnosti 2, varianta B.....	54
Tabulka 18: Výpočet pojistného SP a ZP, varianta B.....	55
Tabulka 19: Celková odvodová povinnost 2, varianta B.....	56
Tabulka 20: Výpočet daňové povinnosti spolupracující osoby, varianta C.....	57
Tabulka 21: Výpočet daňové povinnosti p. Nováka, varianta C.....	58
Tabulka 22: Výpočet pojistného SP a ZP spolupracující osoby, varianta C.....	59

Tabulka 23: Celková odvodová povinnost domácnosti Novákových, varianta C.....	60
Tabulka 24: Výpočet daňové povinnosti p. Nováka, varianta D.....	61
Tabulka 25: Výpočet daňové povinnosti spolupracující osoby, varianta D.....	62
Tabulka 26: Výpočet pojistného SP a ZP spolupracující osoby, varianta D.....	62
Tabulka 27: Výpočet pojistného SP a ZP, varianta D.....	63
Tabulka 28: Celková odvodová povinnost domácnosti Novákových, varianta D.....	64
Tabulka 29: Výpočet rovnoměrných odpisů, varianta E.....	65
Tabulka 30: Výpočet rovnoměrných odpisů při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování, varianta E.....	65
Tabulka 31: Výpočet daňové povinnosti p. Nováka, varianta E.....	66
Tabulka 32: Výpočet pojistného SP a ZP, varianta E.....	67
Tabulka 33: Celková odvodová povinnost, varianta E.....	67
Tabulka 34: Výpočet zrychlených odpisů, varianta F.....	68
Tabulka 35: Výpočet zrychlených odpisů při zvýšeném odpisu v prvním roce odpisování, varianta F.....	68
Tabulka 36: Výpočet daňové povinnosti p. Nováka, varianta F.....	70
Tabulka 37: Výpočet pojistného na SP a ZP, varianta F.....	71
Tabulka 38: Celková odvodová povinnost, varianta F.....	71
Tabulka 39: Srovnání jednotlivých variant.....	74

Seznam obrázků

Obrázek 1: Daňová soustava ČR.....	11
Obrázek 2: Rozdělení výdajů.....	20

Seznam grafů

Graf 1: Porovnání celkových odvodů.....	76
Graf 2: Porovnání DPFO.....	76

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Příloha č. 2 – Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022 (ČSSZ)

Příloha č. 3 – Přehled OSVČ za rok 2022 (VZP)

Priloha č. 1

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Jihomoravský kraj

Územnímu pracovišti v, ve, pro

Blansku

01 Daňové identifikační číslo

C Z

02 Rodné číslo

8 0 0 5 1 5 / 3 1 3 5

03 DAP¹⁾

řádné

opravné

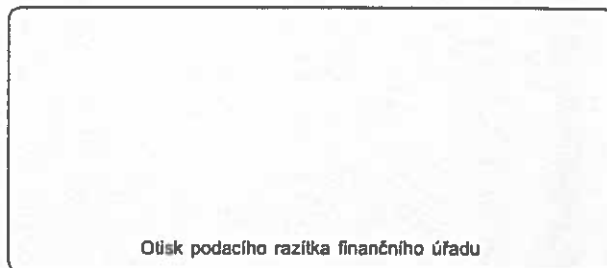
dodatečné

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾

05 DAP podává poradce na základě plné moci k zastupování

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem¹⁾

Vytištěno aplikací **EPO**

Otisk podacího razítka finančního úřadu

Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

Datum

ano

ne

ano

ne

PŘIZNÁNÍ

k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) za zdaňovací období (kalendářní rok) nebo jeho část²⁾ od do dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení Novák	07 Rodné příjmení*)	08 Jméno(-a) Čestmír
09 Titul*)	10 Státní příslušnost ČR	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec Kunice	13 Ulice / část obce	14 Číslo popisné/orientační 53
15 PSČ 67971	16 Telefon / mobilní telefon*)	17 E-mail*)
18 Stát ČESKÁ REPUBLIKA		

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje

Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné/orientační	22 PSČ
---------	----------------------	-----------------------------	--------

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval

Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné/orientační
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon*)	28 E-mail*)

29 Kód státu – vyplní jen daňový nerezident

29a Výše celosvětových příjmů

30 Transakce uskutečněné se zahraničními spojenými osobami¹⁾

ano

ne

2. ODDÍL – Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	90 000	
32 (neobsazeno)		
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 13 zákona		
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (ř. 31 – ř. 33)	90 000	
35 Úhrn příjmů plynoucí ze zahraničí podle § 6 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (ř. 34)	90 000	
37 Dílčí základ daně nebo ztráta ze samostatné činnosti podle § 7 zákona (ř. 113 přílohy č. 1 DAP)	195 080	
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona	1 350	
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 206 přílohy č. 2 DAP)	148 200	
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (ř. 209 přílohy č. 2 DAP)		
41 Úhrn řádků (ř. 37 + ř. 38 + ř. 39 + ř. 40).	344 630	
42 Základ daně (36 + kladná hodnota z ř. 41)	434 630	
43 (neobsazeno)		
44 Uplatňovaná výše pravomocně stanovené ztráty (maximálně do výše ř. 41)		
45 Základ daně po odečtení ztráty (ř. 42 – ř. 44)	434 630	

3. ODDÍL – Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15	Počet měsíců		Počet měsíců
46 Odst. 1 zákona (hodnota bezúplatného plnění – daru/darů)		23 000	
47 Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)	12	21 276	
48 Odst. 5 zákona (penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření)			
49 Odst. 6 zákona (soukromé životní pojištění)			
50 Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)			
51 Odst. 8 zákona (úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání)			
52 § 34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)			
53 § 34 odst. 4 (odpočet na podporu odborného vzdělávání)			

54 Úhrn nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (ř. 46 + ř. 47 + ř. 48 + ř. 49 + ř. 50 + ř. 51 + ř. 52 + ř. 53)	44 276	
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (ř. 45 – ř. 54)	390 354	
56 Základ daně zaokrouhlený na celé sta Kč dolů	390 300	
57 Daň podle § 16 zákona	58 545,00	

4. ODDÍL – Daň celkem, ztráta

58 Daň podle § 16 zákona (ř. 57) nebo částka z ř. 330 přílohy č. 3 DAP	58 545,00	
59 (neobsazeno)		
60 Daň zaokrouhlená na celé Kč nahoru	58 545	
61 Daňová ztráta – zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka minus	0	

5. ODDÍL – Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
62a Sleva za zastavenou exekuci podle § 35 odst. 4 zákona		
63 Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab. č. 1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul* manželky (manžela)	Nováková Kateřina	Rodné číslo	8251234026 / 23.01.1982
--	--------------------------	-------------	--------------------------------

Částka podle § 35ba odst. 1	Počet měsíců	Počet měsíců
64 písm. a) zákona (základní sleva na poplatníka)		30 840
65a) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela)	12	24 840
65b) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela, která/který je držitelem ZTP/P)		
66 písm. c) zákona (základní sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)		
67 písm. d) zákona (rozšířená sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)		
68 písm. e) zákona (sleva na držitele průkazu ZTP/P)		
69 písm. f) zákona (sleva na studenta)		
69a písm. g) zákona (sleva za umístění dítěte)		9 650
69b (neobsazeno)		
70 Úhm slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 62 + 62a + ř. 63 + ř. 64 + ř. 65a + ř. 65b + ř. 66 + ř. 67 + ř. 68 + ř. 69 + ř. 69a)		65 330
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 60 – ř. 70)		0

Tab. č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH S POPLATNÍKEM VE SPOLEČNĚ HOSPODAŘÍCÍ DOMÁCNOSTI

	Příjmení a jméno	Rodné číslo	Počet měsíců ve výši na jedno dítě		Počet měsíců ve výši na druhé dítě		Počet měsíců ve výši na třetí a další dítě	
			bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P
	1	2	3		4		5	
1	Novák Jindřich	2101122197 / 12.01.2021	12					
2	Nováková Anna	1762154158 / 15.12.2017			12			
3								
4								
	Celkem		12		12			

72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	37 524
73 Sleva na dani (částka z ř. 72, uplatněná maximálně do výše daně na ř. 71)	0
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (ř. 71 – ř. 73)	0
74a Daň ze samostatného základu daně podle § 16a zákona (částka z ř. 414 přílohy č. 4 DAP)	
75 Daň celkem (ř. 74 + ř. 74a)	0
76 Daňový bonus (ř. 72 – ř. 73)	37 524
77 Daň celkem po úpravě o daňový bonus (ř. 75 – ř. 76), pokud je na řádku záporné číslo uveďte nulu	0
77a Daňový bonus po odpočtu daně (ř. 76 – ř. 75), pokud je na řádku záporné číslo uveďte nulu	37 524

6. ODDÍL – Dodatečné DAP

78 Poslední známá daň	
79 Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 77 nebo ř. 77a)	
80 Rozdíl řádků (ř. 79 – ř. 78) : zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (-) částka daně se snižuje	
81 Poslední známá daň – daňová ztráta podle § 5 zákona	
82 Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 61)	
83 Rozdíl řádků (ř. 82 – ř. 81) : zvýšení (+) – daňová ztráta se zvyšuje, snížení (-) daňová ztráta se snižuje	

7. ODDÍL – Placení daně

84 Úhm sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti (po slevách na dani)	0
85 Na zbývajících zálohách zaplacené poplatníkem celkem	25 400
86 Úhm záloh podle § 38Ik zaplacených poplatníkem v paušálním režimu	
87 Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona	13 500
87a Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona	
88 Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona	
89 Úhm vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)	
90 Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 2 zákona	
91 Zbývá doplatit (ř. 77 – ř. 77a – ř. 84 – ř. 85 – ř. 86 – ř. 87 – ř. 87a – ř. 88 + ř. 89 – ř. 90) : (+) zbývá doplatit, (-) zaplacené více	-76 424

PŘÍLOHY DAP:

Ve sloupci uveďte počet listů příloh.

Název přílohy	
Příloha č. 1 – „Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)“	
Příloha č. 2 – „Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)“	
Příloha č. 3 – „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)“ včetně Samostatných listů	
Příloha č. 4 – „Výpočet daně ze samostatného základu daně podle § 16a zákona“	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění“ za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	
Doklad o poskytnutém bezúplatném plnění (daru)	
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši zaplacených úroků z tohoto úvěru	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění, penzijní pojištění, nebo doplňkové penzijní spoření	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na soukromé životní pojištění	
Usnesení o zastavení exekuce	
Potvrzení o úhradě za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	
Potvrzení předškolního zařízení o výši výdajů vynaložených za umístění vyživovaného dítěte	
Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Potvrzení o vyplacených příjmech a sražené dani	
Potvrzení výše příjmů od zahraničního správce daně	
Vyrozumění o provedeném vkladu do katastru nemovitostí (§ 10 zákona)	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
Příloha pro poplatníky uplatňující odčitatelnou položku podle § 34 odst. 1 zákona	
Potvrzení o vyplacených příjmech podle § 10 odst. 1 písm. h) bod 1 zákona a o sražené dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z těchto příjmů	
Další přílohy výše neuvedené	
Počet listů příloh celkem	

Údaje o podepisující osobě¹⁾: Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li zástupce právnickou osobou),
s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)
Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / Osoba oprávněná k podpisu

Datum

Otisk razítka

Vlastnoruční podpis daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

1) Označte křížkem odpovídající variantu.
2) Údaj vyplňte, pouze máte-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 239b, § 239c a § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů.
3) Údaje o podepisující osobě budou vyplněny pouze v případě, kdy je DAP zpracováno a podáno osobou odlišnou od daňového subjektu.
*) Označené údaje jsou nepovinné.

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ŽÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a 155b zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení:
přeplatku na dani z příjmů fyzických osob 76 424 Kč.
Přeplatek zašlete na adresu: Čestmír Novák, 53, 67971 Kunice
nebo vraťte na účet vedený u č.
kód banky specifický symbol
Vlastník účtu měna, ve které je účet veden
V dne Podpis daňového subjektu (podepisující osoby²⁾)

PŘÍLOHA č. 1

Je součástí tiskopisu PŘÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob
za zdaňovací období 2022 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 28 (dále jen „DAP“)

Rodné číslo: 8 0 0 5 1 5 / 3 1 3 5

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Vedu daňovou evidenci ¹⁾		Vedu účetnictví ¹⁾		Uplatňuji výdaje procentem z příjmů ¹⁾	XXXX
-------------------------------------	--	-------------------------------	--	---	------

	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	975 400	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7 zákona	780 320	
103 (neobsazeno)		
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 101 – ř. 102) nebo výsledek hospodaření (zisk, ztráta)	195 080	
105 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující – uveďte úhm částek zvyšujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
106 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující – uveďte úhm částek snižujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
107 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
108 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
109 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
110 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
111 (neobsazeno)		
112 Váš podíl jako společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti. Vykáže-li společnost ztrátu, označte svůj podíl znaménkem minus (-)		
113 Dílčí základ daně (ztráta) z příjmů podle § 7 zákona (ř. 104 + ř. 105 – ř. 106 – ř. 107 + ř. 108 + ř. 109 – ř. 110 + ř. 112)	195 080	

2. Doplňující údaje (§ 7 zákona)

A. Údaje o obratu a odpisech

Roční úhm čistého obratu

Uplatněné odpisy celkem

Z toho odpisy nemovitých věcí

B. Druh činnosti²⁾

Název hlavní (převažující) činnosti

KOVÁNÍ, LISOVÁNÍ, KAZENÍ, VÁLCOVÁNÍ A PRUTLACOVÁNÍ KOVOVÝCH PRÁSK
OVÁ METALURGIE

Sazba výdajů

% z příjmů

Příjmy

Výdaje

CZ - NACE

	80	975 400	780 320	
--	----	---------	---------	--

Název dalších činností

Název dalších činností	Sazba výdajů % z příjmů	Příjmy	Výdaje	CZ - NACE
Celkem		975 400	780 320	

C. Údaje o samostatné činnosti

Datum zahájení činnosti Datum přerušení činnosti Datum ukončení činnosti Datum obnovení činnosti Počet měsíců činnosti

--	--	--	--	--

D. Tabulka pro poplatníky, kteří vedou daňovou evidenci podle § 7b zákona

Vyplňte pouze v případě, vedete-li daňovou evidenci podle § 7b zákona. Údaje, prosím, vyplňte v celých Kč.

	Na začátku zdaňovacího období	Na konci zdaňovacího období
1. Hmotný majetek		
2. Peněžní prostředky v hotovosti*)		
3. Peněžní prostředky na bankovních účtech*)		
4. Zásoby		
5. Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a zápůjček		
6. Ostatní majetek*)		
7. Dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček		
8. Rezervy		

9. Mzdy	
---------	--

*) Označené údaje jsou nepovinné.

E. Úpravy podle § 5, § 23 zákona *)

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona zvyšující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona snižující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

F. Údaje o společnících společností *)

Jste-li společníkem společnosti, která není právnickou osobou, vyplňte údaje o ostatních společnících společností					
	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech v %	Podíl na výdajích v %
1.					
2.					
3.					

G. Údaje o spolupracujících osobě *)

Jste-li osoba, která rozděluje příjmy a výdaje podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o spolupracující osobě				
	Jména	Příjmení	DIČ (RČ)	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				
2.				

H. Údaje o osobě, která rozděluje příjmy a výdaje

Jste-li spolupracující osoba podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o osobě, která na Vás rozdělila příjmy a výdaje				
	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				

I. Údaje o veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti *)

Daňové identifikační číslo veřejné obchodní společnosti, kde jste společníkem, nebo komanditní společnosti, kde jste komplementářem, a výše Vašeho podílu v procentech	DIČ	%

*) Z předtisknutých možností v rámečku vyberte odpovídající variantu a označte křížkem.

*) Údaje, pro které nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volný list a přiložte k tiskopisu.

PŘÍLOHA č. 2

Je součástí tiskopisu PŘÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob
za zdaňovací období 2022 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 28 (dále jen „DAP“)

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)**1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona)**

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy ze zdrojů v zahraničí

Uplatňuji výdaje procentem z příjmů (30 %)¹⁾

Dosáhl jsem příjmů ze společného jmění manželů²⁾

	poplatník	finanční úřad
201 Příjmy podle § 9 zákona celkem	192 000	
201a Příjmy podle § 9 zákona pouze z nájmu nemovitých věcí (z ř. 201)	192 000	
202 Výdaje podle § 9 zákona	43 800	
203 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 201 – ř. 202) nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)	148 200	
204 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
205 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
206 Dílčí základ daně, daňová ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 203 + ř. 204 – ř. 205)	148 200	

Rezervy na začátku
zdaňovacího období

Rezervy na konci
zdaňovacího období

2. Výpočet dílčího základu daně z ostatních příjmů (§ 10 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Druh příjmů podle § 10 odst. 1 zákona	Příjmy	Výdaje	Rozdíl (sloupec 2 – sloupec 3)	Kód ²⁾
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
4				
Úhm kladných rozdílů jednotlivých druhů příjmů				

Číslo rozhodnutí
katastrálního úřadu

	poplatník	finanční úřad
207 Příjmy podle § 10 zákona		
208 Výdaje podle § 10 zákona (maximálně do výše příjmů)		
209 Dílčí základ daně připadající na ostatní příjmy podle § 10 zákona (ř. 207 – ř. 208)		

¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu.

²⁾ Pokud jste uplatnil výdaje procentem z příjmů (týká se pouze zemědělské výroby), uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „p“. Pokud příjmy plynou z majetku, který je ve společném jmění manželů, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „s“. Pokud příjmy plynou ze zdrojů v zahraničí, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „z“. Pokud je v tabulce uveden bezúplatný příjem a jedná se o nemovitou věc, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „n“.

Ostatní příloha
k přiznání k dani z příjmu fyzických osob
za zdaňovací období (kalendářní rok) nebo jeho část
od 01.01.2022 do 31.12.2022

Daňový subjekt	Čestmír Novák
IČ / RČ / DIČ	8005153135
Sídlo / Bydliště nebo Místo podnikání	53, 67971 Kunice

Tabulka pro zadání údajů o příjmech podle § 6 zákona v členění dle jednotlivých zaměstnavatelů					
č.ř.	Úhrn příjmů ze závislé činnosti	Sražená záloha na daň v úhrnné výši	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d ZDP	Sražená daň podle § 36 odst. 6 ZDP	Sražená daň podle § 36 odst. 7 ZDP
1	90 000	0		13 500	

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022

podle § 15 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

řádný
opravný

Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Variabilní symbol důchodového pojištění (DP)

OSSZ Blansko

11111111

A. Základní identifikace

1. Příjmení Novák	2. Jméno Čestmír	3. Titul	4. Rodné číslo 0062154026
5. Datum narození 15.12.2000	6. Ulice	7. Číslo domu 53	8. Obec Kunice
9. PSČ 67971	10. Stát Česká republika	11. ID datové schránky/E-mail	12. Telefon

B. Údaje o výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ)

13. V roce 2022 jsem vykonával/a SVČ	☒ jen hlavní	☐ jen vedlejší	☐ hlavní i vedlejší										
Hlavní SVČ jsem vykonával/a v měsících	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	7 ☐	8 ☐	9 ☐	10 ☐	11 ☐	12 ☐	1-12 ☒
Vedlejší SVČ jsem vykonával/a v měsících	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	7 ☐	8 ☐	9 ☐	10 ☐	11 ☐	12 ☐	1-12 ☐
Měsíce, v nichž po celý měsíc trval nárok na výplatu nemocenského/PPM nebo dlouh. ošetřovného	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	7 ☐	8 ☐	9 ☐	10 ☐	11 ☐	12 ☐	1-12 ☐

C. Důvod výkonu vedlejší SVČ podle ustanovení § 9 odst. 6 písm. a) – d) zákona č. 155/1995 Sb.

14. Zaměstnání	☐	15. Nárok na výplatu invalidního nebo přiznání starobního důchodu	☐
16. Nárok na rodičovský příspěvek	☐	17. Nárok na PPM nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu z NP zaměstnanců	☐
18. Osobní péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby	☐	19. Nezaopatřenost dítěte (studium)	☐

D. Údaje o daňovém základu OSVČ za rok 2022 a další údaje podle ustanovení § 15 zákona č. 589/1992 Sb.

20. Daňový základ	195 080,00 Kč	Údaje OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno	
21. Počet měsíců, v nichž je SVČ považována za	☐ Hlavní ☐ Vedlejší	☐ Hlavní	☐ Vedlejší
22. Počet měsíců, v nichž jsem vykonával/a SVČ aspoň po část měsíce	☐ Hlavní ☐ Vedlejší	☐ Hlavní	☐ Vedlejší
23. Průměrný měsíční daňový základ	16 256,67 Kč		
24. Rozdělení daňového základu	Hlavní činnost: 0,00 Kč	Vedlejší činnost: 0,00 Kč	
25. Vypočtený vyměřovací základ	Hlavní činnost: 97 540 Kč	Vedlejší činnost: 0 Kč	
26. Dílčí vyměřovací základ	Hlavní činnost: 0 Kč	Vedlejší činnost: 0 Kč	
27. Minimální vyměřovací základ	116 736 Kč		
28. Určený vyměřovací základ	116 736,00 Kč		
29. Vyměřovací základ ze zaměstnání			
30. Součet řádků 28 a 29	116 736 Kč		
31. Vyměřovací základ ze SVČ	116 736,00 Kč		
32. Pojistné na DP	34 087,00 Kč		
33. Úhrm zaplacených záloh na DP	78 564,00 Kč		
34. Výsledný Doplatek/Přeplatek (rozdíl mezi řádky 32 a 33)	-44 477,00 Kč		

Poznámka: Řádky 24. a 26. se vyplňují pouze v případě, byla-li vykonávána hlavní i vedlejší činnost (čtěte pokyny).

E. Vedlejší SVČ – přihláška k účasti na DP OSVČ v roce 2022

Vzhledem k tomu, že jsem v roce 2022 nedosáhl/a z výkonu vedlejší SVČ zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ, přihlašuji se k této účasti dnem podání tohoto přehledu

ano ne

2 1 4 6 5 2 9 0 7 6

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022 - 2. strana

Rodné číslo OSVČ

0062154026

F. Výše zálohy na důchodové pojištění (DP) a pojistného na nemocenské pojištění (NP) na rok 2023

V roce 2023 vykonávám/budu vykonávat SVČ Hlavní Vedlejší V roce 2023 jsem/budu poplatníkem v paušálním režimu
 35. Měsíční vyměřovací základ Kč 36. Měsíční záloha na DP Kč 37. Měsíční pojistné na NP Kč

G. Způsob použití přeplatku

Přeplatek (část přeplatku) ve výši Kč použijte na úhradu záloh na pojistné na měsíce roku 2023

Přeplatek (zbývající část přeplatku) ve vyšší výši než 99 Kč

a) Vraťte na účet:

IBAN (mezinárodní číslo účtu použijte při platbě do ciziny) Předčíslí účtu Číslo účtu Kód banky Variabilní symbol Specifický symbol
 - /

b) Pošlete poštovní poukázkou (zpoplatněno) na adresu trvalého pobytu nebo na uvedenou adresu:

Ulice Číslo domu Obec PSČ Stát

H. Údaje o daňovém přiznání a paušálním režimu

38. V roce 2022 jsem byl/a poplatníkem v paušálním režimu, přesto mám povinnost podávat daňové přiznání z důvodu (viz pokyny): a) b) c) d) e) f) g) h)

39. Povinnost podávat daňové přiznání ano ne 40. Daňové přiznání podáno po 1.4.2023 elektronicky ano ne

41. Daňové přiznání podává po 1.4.2023 daňový poradce ano ne 42. Lhůta pro předložení daňového přiznání byla rozhodnutím FÚ prodloužena do dne

I. Údaje o opravném přehledu

Datum zjištění nové výše vyměřovacího základu ze SVČ Důvod předložení opravného přehledu

J. Základní identifikace OSVČ, se kterou je vykonávána spolupráce

Příjmení Jméno Titul Rodné číslo Datum narození
 Ulice Číslo domu Obec PSČ Stát

K. Prohlášení

Prohlašuji, že všechny údaje uvedené v tomto přehledu jsou pravdivé a že příslušné správě sociálního zabezpečení ohlásím změny údajů, které by vedly ke zvýšení vyměřovacího základu za rok 2022, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o těchto změnách dozvěděl/a.

Za účelem zajištění plné a transparentní informovanosti a efektivnější vzájemné komunikace v agendě sociálního pojištění OSVČ uděluji ČSSZ a OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno souhlas se zpracováním svého telefonního čísla a své e-mailové adresy uvedené výše. O svých právech v souvislosti se zpracováním osobních údajů jsem byl/a poučen/a. Více informací naleznete na <https://www.cssz.cz/cz/gdpr.htm>.

L. Podpisy a přílohy

Plná moc přílohou ano ne Jiné přílohy ano ne Počet příloh

Sdělení: Na ePortálu ČSSZ bude pro OSVČ v průběhu roku 2023 spuštěna nová online služba, v níž bude po přihlášení možné kdykoliv zjistit stav splatných závazků na důchodovém pojištění OSVČ. V té souvislosti ČSSZ Informuje, že od 1. 1. 2024 již nebude rozesílat *Vyúčtování záloh na pojistné na důchodové pojištění za rok 2023 a následující* po podání přehledu či opravného přehledu.

Datum vyplnění

Podpis (a razítko) OSVČ

Podpis a razítko OSSZ

Datum přijetí

Za OSSZ zpracoval/a

